

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Vyhodnocení problematiky přechodu daňové evidence
na vedení účetnictví**

Jan Valeš

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jan Valeš

Provoz a ekonomika

Název práce

Vyhodnocení problematiky přechodu daňové evidence na vedení účetnictví

Název anglicky

Points at Issue of Conversion of Single-entry Bookkeeping to Double-entry Bookkeeping

---

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě charakteristiky systémů daňové evidence a účetnictví vyhodnocení kritických momentů přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a jejich dopadů na základ daně z příjmů. Budou analyzovány jednotlivé metodické kroky přechodu, posouzen daňový dopad a na základě modelového zpracování stanovena daňová optimalizace pro konkrétního podnikatele.

Metodika

Základem bakalářské práce bude rešeršní zpracování dostupné odborné literatury a příslušných zákonů z oblasti daňové evidence, podvojného účetnictví a obecného přechodu z daňové evidence na účetnictví. Bude charakterizován způsob evidence majetku a dluhů v daňové evidenci a metody zachycování účetních hospodářských operací.

V praktické části bude provedena analýza informací ze získaných zdrojů daňové evidence vybraného soukromého podnikatele. Získané výsledky budou zpracovány na modelovém příkladu a vyhodnocen vliv na daňovou povinnost. Na základě komparace s obecnými údaji bude navržen konkrétní způsob přechodu z daňové evidence na účetnictví pro zvoleného podnikatele a jeho možná optimalizace.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

daňová evidence, účetnictví, účetní systémy, převodový můstek, inventarizace, daňový dopad

---

Doporučené zdroje informací

ČERMÁKOVÁ, H.; STÁROVÁ, M.; VALDER, A. Základy účetnictví. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2016, 126 s. ISBN 978-80-213-2641-5.

DUŠEK, J.; SEDLÁČEK, J. Daňová evidence podnikatelů. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0424-6.

HAKALOVÁ, J.; PŠENKOVÁ, Y. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

SKÁLOVÁ, J. a kolektiv. Podvojný účetnictví. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0423-9.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2017

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Problematika přechodu daňové evidence na vedení účetnictví“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12. března 2018

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Ing. Jitce Šiškové, Ph.D. za vedení práce, odborné rady a cenné připomínky.

Vyhodnocení problematiky přechodu daňové evidence na vedení účetnictví

Souhrn

Předmětem bakalářské práce je vyhodnocení kritických momentů přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a jejich dopadů na daňový základ. V rešeršní části práce je provedena obecná charakteristika daňové evidence a účetnictví a shrnuty základní rozdíly mezi těmito informačními systémy na základě dostupné odborné literatury a příslušných zákonů z oblasti daňové evidence a účetnictví. Dále je popsán postup při přechodu z daňové evidence na účetnictví a daňové aspekty tohoto přechodu, jak jsou upraveny v české legislativě. V praktické části je popsán přechod z daňové evidence na vedení účetnictví, jak by ho uskutečnil vybraný soukromý podnikatel. Na základě jeho přiznání k dani z příjmů, peněžního deníku a dalších knih daňové evidence je sestavena počáteční účetní bilance. Dále jsou zpracovány různé varianty dodanění zásob a pohledávek. Praktická část je uzavřena úvahou o jednotlivých faktorech pro posouzení výhodnosti různých variant dodanění zásob a pohledávek.

Klíčová slova:

daňová evidence, daňový dopad, dodanění zásob a pohledávek, peněžní deník, přechod na vedení účetnictví, přiznání k dani z příjmů, sociální a zdravotní pojištění, účetnictví, základ daně z příjmů

Points at Issue of Conversion of Single-entry Bookkeeping to Double-entry Bookkeeping

Abstract

The subject matter of the bachelor's thesis is assessment of critical points for the conversion of single-entry bookkeeping to double-entry bookkeeping and their impacts on tax base. The theoretical part of the bachelor's thesis involves a general description of single-entry bookkeeping and double-entry bookkeeping and basic differences between the two information systems according to available professional literature and relevant laws adjusting single-entry bookkeeping and double-entry bookkeeping. Next the conversion of single-entry bookkeeping to double-entry bookkeeping and tax issues of this conversion according to Czech legislation are described. The practical part includes the conversion of single-entry bookkeeping to double-entry bookkeeping how the selected private entrepreneur would perform it. The initial balance sheet is set up on the basis of his income tax return, cash book and other single-entry bookkeeping components. Next various options ex post taxation of inventories and receivables are elaborated. At the end of the practical part particular factors influencing inventories and receivables ex post taxation are considered.

Keywords:

single-entry bookkeeping, taxation incidence, retrospective tax assessment of inventories and receivables, cash book, conversion to double-entry bookkeeping, social and health insurance, income tax base, double-entry bookkeeping, income tax return

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika práce.....	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím	15
3.1.1 Charakteristika daňové evidence a její uživatelé.....	15
3.1.2 Charakteristika účetnictví a jeho uživatelé	20
3.1.3 Shrnutí rozdílů mezi daňovou evidencí a účetnictvím.....	25
3.1.4 Povinnost přechodu z daňové evidence na účetnictví	25
3.2 Přechod z daňové evidence na účetnictví.....	28
3.2.1 Postup při přechodu z daňové evidence na účetnictví	28
3.2.2 Daňové dopady přechodu z daňové evidence na účetnictví	29
4 Analýza přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví.....	35
4.1 Představení podnikatele	35
4.1.1 Obecná charakteristika podnikatele	35
4.1.2 Vstupní data pro zpracování analýzy přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví	37
4.2 Účetní operace při přechodu na vedení účetnictví a sestavení počáteční bilance	40
4.2.1 Účetní operace k datu přechodu na vedení účetnictví	40
4.2.2 Sestavení počáteční bilance a její přenesení do výkazu rozvahy.....	41
4.3 Projekce tržeb, nákladů a hospodářského výsledku do roku 2025.....	42
4.4 Daňové dopady různých způsobů dodanění zásob a pohledávek	44

4.4.1	Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 1	44
4.4.2	Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 2	47
4.4.3	Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 3	49
4.4.4	Srovnání zpracovaných variant způsobu zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů.....	52
4.5	Další faktory pro posouzení výhodnosti jednotlivých variant způsobu zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů.	53
4.5.1	Rozdělení dílčího základu daně z příjmů na spolupracující osobu.....	53
4.5.2	Finanční náročnost uplatňovaného způsobu zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů.....	55
4.5.3	Vysoký hospodářský výsledek.....	56
5	Zhodnocení a doporučení	60
6	Závěr.....	63
7	Seznam použitých zdrojů.....	65

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Porovnání promítnutí vybraných účetních operací do daňové evidence a do účetnictví.....	30
Tabulka 2:	Promítnutí vybraných účetních operací týkajících se majetku a dluhů převzatých z daňové evidence do účetnictví.....	30
Tabulka 3:	Příjmy a výdaje Podnikatele L a jeho manželky jako spolupracující osoby .	37
Tabulka 4:	Přehled o majetku a závazcích Podnikatele L	38
Tabulka 5:	Účetní operace k 1. 1. 2017 – zaúčtování počátečních stavů	40
Tabulka 6:	Počáteční bilance k 1. 1. 2017	41
Tabulka 7:	Projekce tržeb, nákladů a hospodářského výsledku na období 2017 - 2025 .	42
Tabulka 8:	Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 1	45
Tabulka 9:	Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 2.....	48
Tabulka 10:	Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 3.....	50
Tabulka 11:	Daň z příjmů a pojistné na sociální a zdravotní pojištění v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek	52
Tabulka 12:	Daň z příjmů a pojistné v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek - rozdělení malé části hospodářského výsledku na spolupracující osobu	54
Tabulka 13:	Daň z příjmů a pojistné - varianta č. 1 způsobu dodanění zásob a pohledávek, příklad s vysokým základem daně z příjmů I.....	57
Tabulka 14:	Daň z příjmů a pojistné v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek, příklad s vysokým základem daně z příjmů I.....	58
Tabulka 15:	Daň z příjmů a pojistné v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek, příklad s vysokým základem daně z příjmů II.....	59

Seznam použitých zkratk

DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DP	daň z příjmů
DPH	daň z přidané hodnoty
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
VPÚ	Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
ZDP	Zákon č. 586/1192 Sb., o daních z příjmů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
ZR	Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
ZÚ	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

1 Úvod

V České republice žije 10,5 milionů obyvatel, z toho 5 milionů (48 %) je výdělečně činných. Z této skupiny je 1 milion (19 %) podnikajících fyzických osob. Každá fyzická osoba, která je podnikatelem, musí vést evidenci o své podnikatelské činnosti, aby byla schopna podat přiznání k dani z příjmů, ale i k dalším daním a povinným pojištěním. Zákon o dani z příjmů umožňuje zjišťovat základ daně z příjmů fyzickým osobám, které jsou podnikateli, čtyřmi způsoby: předložením podkladů pro stanovení tzv. paušální daně, evidencí zdanitelných příjmů ze samostatné činnosti s uplatněním paušálních výdajů na tyto příjmy, na základě daňové evidence a na základě účetnictví.

Tato práce se nezabývá paušální daní ani uplatňováním výdajových paušálů, které jsou z hlediska administrativní náročnosti a požadavků na technické zabezpečení nejjednoduššími způsoby. Jejich použití je ale limitováno výší příjmů v řádu pouze jednotek milionů Kč.

Daňová evidence, pokud je vedena správně a účelně, je schopna poskytnout podnikateli i informace pro řízení. Jestliže je podnikatel ve svém podnikání úspěšný, mohou jeho příjmy narůst až na úroveň, kdy ze zákona musí vést účetnictví.

Na vedení účetnictví může přejít i z jiných důvodů, než je velikost obrátu, může ho vést i dobrovolně. Účetnictví poskytuje podnikateli mnohem lepší informace pro řízení.

Přechod z daňové evidence na vedení účetnictví má daňové důsledky, které mohou podnikateli citelně navýšit daň z příjmů a platby sociálního a zdravotního pojištění. Důvodem je odlišná podstata obou systémů. V daňové evidenci je východiskem pro stanovení daně z příjmů rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňově účinnými výdaji, které vznikají převážně na základě uskutečněných hotovostních nebo bezhotovostních plateb. V účetnictví je východiskem pro stanovení základu daně z příjmů výsledek hospodaření jako rozdíl výnosů a nákladů, které vznikají převážně uskutečněním dodávek a poskytnutím služeb jak na straně výstupů, tak i na straně vstupů v podnikatelské činnosti fyzické osoby.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je na základě charakteristiky systémů daňové evidence a účetnictví vyhodnocení kritických momentů přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a jejich dopadů na daňový základ. Budou analyzovány jednotlivé metodické kroky přechodu, posouzen daňový dopad a na základě modelového zpracování stanovena daňová optimalizace pro konkrétního podnikatele.

2.2 Metodika práce

Základem bakalářské práce bude rešeršní zpracování dostupné odborné literatury a příslušných zákonů z oblasti daňové evidence, podvojného účetnictví a obecného přechodu z daňové evidence na účetnictví. Bude charakterizován způsob evidence majetku a dluhů v daňové evidenci a metody zachycování účetních hospodářských operací. V praktické části bude provedena analýza informací ze získaných zdrojů daňové evidence vybraného soukromého podnikatele. Získané výsledky budou zpracovány na modelových příkladech a jejich komparací bude vyhodnocen vliv na daňovou povinnost. Na základě komparace s obecnými údaji bude prostřednictvím syntézy získaných výsledků navržen konkrétní způsob přechodu z daňové evidence na účetnictví pro zvoleného podnikatele a jeho možná optimalizace.

3 Teoretická východiska

V této části práce bude provedena obecná charakteristika daňové evidence a účetnictví a shrnuty základní rozdíly mezi těmito informačními systémy. Dále bude popsán postup při přechodu z daňové evidence na účetnictví a daňové aspekty tohoto přechodu, jak jsou upraveny v české legislativě.

3.1 Rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím

3.1.1 Charakteristika daňové evidence a její uživatelé

Zákon č. 586/1192 Sb., o daních z příjmů (dále jen ZDP), umožňuje fyzickým osobám, které jsou podnikateli, zjišťovat základ daně z příjmů z daňové evidence, jejíž použití upravuje § 7b ZDP.

Mezi fyzické osoby, které jsou podnikateli, patří:

- a) osoby s příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství (nemusí mít živnostenské oprávnění, stačí registrace na příslušném obecním úřadě),
- b) osoby s příjmy ze živnostenského podnikání (ohlašovací živnosti, u kterých vzniká živnostenské oprávnění na základě ohlášení živnostenskému úřadu, a koncesované živnosti, u kterých vzniká živnostenské oprávnění dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese),
- c) osoby s příjmy z jiného podnikání a z výkonu nezávislého povolání (daňoví poradci, advokáti, soudní exekutoři, makléři, správci konkurzní podstaty, insolvenční správci, tlumočníci, lékaři, spisovatelé, herci, hudebníci, sportovci),
- d) osoby s příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, z autorských práv, z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem.

Daňovou evidenci mohou uplatňovat fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud nejsou účetní jednotkou podle § 1 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen ZÚ). Jedná se o fyzické osoby s obratem podle zákona č. 235/2004 Sb.,

o dani z přidané hodnoty (dále jen ZDPH), včetně plnění osvobozených od této daně nižším než 25 000 000 Kč za kalendářní rok.

„Daňová evidence slouží ke zjištění základu daně z příjmů (je vstupní databází pro daňové přiznání), ale pokud bude průběžně vedena, má i druhý užitek, neboť poskytuje přehled o stavu a pohybu majetku a dluhů podnikatele (firmy) a je tedy využitelná pro ekonomické rozhodování, pro řízení firmy. Stejně jako účetnictví se opírá o prvotní doklady, z nich provádí záznamy, které třídí a sumarizuje.“¹

Daňová evidence obsahuje údaje:

- a) o příjmech a výdajích v členění potřebném pro zjištění základu daně z příjmů,
- b) o majetku a dlužích.

Daňová evidence zachycuje peněžní toky, které souvisejí s podnikáním, a stav majetku a dluhů podnikatele.

Příjmy a výdaje se zpravidla zachycují v peněžním deníku.

„Zápisy v deníku se zajišťují způsobem, který umožňuje zjistit po skončení zdaňovacího období dílčí základy daně z příjmů, popřípadě příjmy a výdaje podle jednotlivých činností v souladu s požadovaným členěním pro účely daně z příjmů a požadavky podnikatele.“²

Zápisy v peněžním deníku se provádí tak, aby po skončení zdaňovacího období byly zjistitelné:

- a) celkové příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů, a výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů (dle § 24 a § 25 ZDP) ve struktuře potřebné pro sestavení přiznání k dani z příjmů,
- b) příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů nebo jsou od daně z příjmů osvobozeny, a výdaje s nimi související,
- c) výdaje, které nelze uznat za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

---

¹ DUŠEK, J.; SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů*, strana 11.

² HAKALOVÁ, J.; PŠENKOVÁ, Y. *Daňová evidence: teorie a praxe*, strana 30.

Zápisy v peněžním deníku obvykle bývají doloženy bankovními výpisy (pro bezhotovostní operace) a příjmovými a výdajovými pokladními doklady (pro hotovostní operace).

Součástí daňové evidence jsou dále knihy umožňující zachytit majetek a dluhy podnikatele:

- a) kniha pohledávek,
- b) kniha dluhů,
- c) karty hmotného a nehmotného majetku a drobného hmotného a nehmotného majetku,
- d) skladové karty zásob,
- e) kniha pro sledování cenin,
- f) mzdová agenda,
- g) karty zákonných rezerv dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (dále jen ZR),
- h) karty časového rozlišení výdajů v souvislosti s finančním leasingem,
- i) kniha evidence jízd,
- j) případné další evidence.

Pokud je podnikatel plátcem daně z přidané hodnoty, musí daňová evidence zajistit také informace pro sestavení přiznání k dani z přidané hodnoty, kontrolního hlášení a souhrnného hlášení.

Majetek podnikatele, který je uveden v daňové evidenci, je obchodním majetkem poplatníka daně z příjmů fyzických osob (dle § 4 odst. 4 ZDP).

Hmotným majetkem se rozumí podle ZDP:

- a) hmotné movité věci, popřípadě soubory hmotných movitých věcí, se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a provozně-technická funkce delší než 1 rok,
- b) budovy, domy, jednotky,
- c) stavby (s několika výjimkami),
- d) pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky,
- e) dospělá zvířata a jejich skupiny se vstupní cenou vyšší než 40 000 Kč,

f) jiný majetek (technické zhodnocení a výdaje na otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť; technické rekultivace; výdaje hrazené uživatelem, které tvoří součást ocenění hmotného majetku, jenž je předmětem finančního leasingu, a které v úhrnu se sjednanou kupní cenou převyšují u movitého hmotného majetku 40 000 Kč).

Hmotný majetek je evidován v daňové evidenci na kartách majetku ve vstupní ceně, kterou je především pořizovací cena (za kterou byl majetek pořízen včetně doprovodných nákladů), vlastní náklady (u majetku vytvořeného vlastní činností) a reprodukční pořizovací cena (cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje).

Součástí daňově účinných výdajů se stávají daňové odpisy hmotného majetku (především rovnoměrné a zrychlené odepisování).

Pohledávky se oceňují v daňové evidenci jmenovitou hodnotou nebo pořizovací cenou (v případě pohledávky nabyté postoupením).

Ostatní majetek se oceňuje v daňové evidenci pořizovací cenou (při úplatném pořízení), vlastními náklady (při pořízení ve vlastní režii) nebo cenou určenou dle zákona o oceňování majetku (při bezúplatném nabytí majetku).

Dluhy se oceňují v daňové evidenci jmenovitou hodnotou.

Peněžní prostředky a ceniny se oceňují v daňové evidenci jmenovitou hodnotou.

Podnikatel na základě inventarizace majetku a dluhů sestaví na konci zdaňovacího období přehled o majetku a dlužích a přehled o příjmech a výdajích. Rozdíl zdanitelných příjmů a výdajů vynaložených na dosažení zajištění a udržení zdanitelných příjmů vykázaných v peněžním deníku je třeba na konci zdaňovacího období upravit o operace, které nejsou doprovázeny pohybem peněžních prostředků (například daňové odpisy hmotného majetku, tvorba a zrušení zákonných rezerv dle ZR, zůstatková cena vyřazeného hmotného majetku) a dále pak podle § 5 a § 23 ZDP (úpravy zvyšující nebo snižující rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňově účinnými výdaji), aby se mohl stát dílčím daňovým základem dle § 7 ZDP (příjmy ze samostatné činnosti).

Pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené za podnikatele není daňově uznatelným výdajem. Příjmy z nájemného nemovitých a movitých věcí, které jsou součástí obchodního majetku podnikatele, jsou zdanitelnými příjmy dle § 7 ZDP.

Příjmy z úroků z běžného účtu jsou zdanitelnými příjmy dle § 8 ZDP (příjmy z kapitálového majetku), a proto jsou uváděny v daňovém přiznání k dani z příjmů v rámci samostatného dílčího základu daně.

Podnikatel je povinen uchovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neuplynula lhůta pro stanovení daně, jež činí dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, 3 roky. Pro archivaci daňové evidence je nutno respektovat rovněž § 38r ZDP (v případě vykázání daňové ztráty). Mzdové listy a záznamy potřebné pro účely důchodového pojištění se archivují po dobu 30 let. Daňové doklady pro účely daně z přidané hodnoty se uchovávají 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo.

Fyzická osoba, která je podnikatelem a která vede daňovou evidenci, musí při ukončení činnosti upravit rozdíl mezi příjmy a výdaji, z něhož se vychází pro zjištění základu daně z příjmů za zdaňovací období předcházející dni ukončení činnosti o hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, o cenu nespotřebovaných zásob, o hodnotu dluhů, které by byly při úhradě výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a o zůstatky vytvořených zákonných rezerv. Při následném prodeji nespotřebovaných zásob, o jejichž hodnotu byl zvýšen základ daně z příjmů, se součástí zdanitelných příjmů stává pouze rozdíl mezi prodejní cenou těchto zásob a jejich pořizovací cenou.

Obdobně se postupuje i při přerušení činnosti, aniž by tato činnost byla opětovně zahájena do termínu pro podání daňového přiznání k dani příjmů za příslušné zdaňovací období, ve kterém byla činnost přerušena, a při přechodu uplatňování výdajů dle § 24 ZDP na způsob dle § 7 odst. 7 ZDP (výdajové paušály).

3.1.2 Charakteristika účetnictví a jeho uživatelé

„Předmětem účetnictví je sledování stavu a pohybu majetku a závazků, vlastního kapitálu, nákladů a výnosů a výsledku hospodaření.“³

„Účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí; není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistili uvedené skutečnosti. V účetním období účetní jednotky účtují o uvedených skutečnostech v souladu s účetními metodami (§ 4 odst. 8); přitom o veškerých nákladech a výnosech účtují bez ohledu na okamžik jejich zaplacení nebo přijetí.“⁴

„Základními prvky podvojného účetnictví jsou: bilanční princip, doložení všech účetních operací doklady, používání dvoustranných účtů provázaných do soustavy, podvojnost a souvztažnost účetních zápisů.“⁵

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena na jeho základě srozumitelně a podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky tak, aby na jejím základě mohla osoba, která tyto informace využívá, činit ekonomická rozhodnutí.“⁶

Věrný obraz znamená, že obsah položek účetní závěrky odpovídá skutečnému stavu. Poctivý obraz znamená použití účetních metod způsobem, který vede k dosažení věrnosti.

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.“⁷

Účetnictví je správné, je-li vedeno v souladu se ZÚ a ostatními právními předpisy. Účetnictví je úplné, jestliže byly zaúčtovány v účetním období všechny účetní případy a zároveň byla sestavena do konce účetního období účetní závěrka

---

³ ČERMÁKOVÁ, H.; STÁROVÁ, M.; VALDER, A. *Základy účetnictví*, strana 9.

⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 3 odst. 1.

⁵ SKÁLOVÁ, J. a kolektiv. *Podvojný účetnictví*, strana 19.

⁶ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 7 odst. 1.

⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 8 odst. 1.

za bezprostředně předcházející účetní období a zveřejněny požadované informace. Účetnictví je průkazné, jestliže účetní záznamy jsou průkazné a byla provedena inventarizace. Účetnictví je srozumitelné, jestliže umožňuje určit obsah účetních případů a záznamů s použitím v ZÚ uvedených účetních metod a nástrojů. Trvalost účetních záznamů zajistí účetní jednotka splněním povinností s jejich úschovou a zpracováním po dobu, po níž to ZÚ vyžaduje.

Vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky podnikatelskými subjekty je upraveno v České republice těmito předpisy:

- a) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- b) Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví (dále jen VPÚ),
- c) české účetní standardy,
- d) interpretace Národní účetní rady – nepředstavují formálně regulační nástroj, vytvářejí vzorová řešení,
- e) mezinárodní účetní standardy – týkají se účetní jednotky, která je emitentem investičních cenných papírů přijatých k obchodování na evropském regulovaném trhu.

Mezi účetní jednotky s povinností vedení účetnictví patří:

- a) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsáni v obchodním rejstříku,
- b) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle ZDPH včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl v bezprostředně předcházejícím kalendářním roce částku 25 000 000 Kč,
- c) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- d) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, kde alespoň jeden ze společníků je osobou s povinností vedení účetnictví,
- e) ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis.

Vedle výše uvedených fyzických osob, které jsou podnikateli, jsou účetními jednotkami právnické osoby se sídlem v České republice, zahraniční právnické osoby, které na území České republiky podnikají, organizační složky státu, svěřenecké fondy, fondy obhospodařované penzijní společnostmi a investiční fondy.

Účetní jednotky se člení podle velikosti aktiv, ročního úhrnu obratu a průměrného počtu zaměstnanců v průběhu účetního období na mikro účetní jednotky, malé účetní jednotky, střední účetní jednotky a velké účetní jednotky. Fyzické osoby, které jsou podnikateli, patří převážně mezi mikro účetní jednotky (nepřekračují dvě ze tří hraničních hodnot – aktiva 9 000 000 Kč, obrat 18 000 000 Kč, zaměstnanci 10) nebo mezi malé účetní jednotky (nepřekračují dvě ze tří hraničních hodnot – aktiva 100 000 000 Kč, obrat 200 000 000 Kč, zaměstnanci 50).

Účetní jednotky jsou zásadně povinny vést účetnictví v plném rozsahu (jak ho upravuje ZÚ). Mikro a malé účetní jednotky bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem, které nejsou podnikatelskými právnickými osobami, mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu (týká se významného podílu fyzických osob, které jsou podnikateli). Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, mohou sestavit účtový rozvrh pouze s účtovými skupinami, mohou spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, nemusí tvořit rezervy a opravné položky k pokrytí dluhů nebo nákladů, které pravděpodobně nastanou, nemusí oceňovat majetek a dluhy reálnou hodnotou, nemusí vést analytické a podrozvahové účty.

Účetní jednotky účtují na základě účetních dokladů (které jsou průkaznými účetními záznamy) v deníku (účetní zápisy prováděny chronologicky), v hlavní knize (zahrnuje syntetické účty podle účtového rozvrhu, účetní zápisy prováděny systematicky), v knihách analytických účtů (rozvádějí se v nich zápisy z hlavní knihy do větších podrobností) a v knihách podrozvahových účtů (účetní zápisy, které nebyly zaznamenány v deníku a hlavní knize).

Účetní jednotky sestavují na základě směrné účtové osnovy (která je uvedena v příloze č. 4 k VPÚ) účtový rozvrh, který zahrnuje účty potřebné k zaúčtování všech jejich účetních případů. Každá účetní operace se zachycuje na stranu „Má dátí“ jednoho účtu a zároveň na stranu „Dal“ druhého účtu stejnou částkou

(podvojný účetní zápis). Účty se člení na rozvahové (aktivní a pasivní), výsledkové (výnosové a nákladové) a podrozvahové. Účty se dále člení na syntetické (mají trojmístné číselné označení) a analytické (mají více než trojmístné číselné označení).

Účetní jednotky sestavují k rozvahovému dni (den, kdy se uzavírají účetní knihy) účetní závěrku, a to buď řádnou (k poslednímu dni účetního období), nebo mimořádnou (v ostatních případech). Účetní závěrka zahrnuje rozvahu (přehled aktiv, která zahrnují složky majetku, a pasiv, která zahrnují zdroje jejich pořízení v členění na vlastní a cizí), výkaz zisku a ztráty (přehled výnosů a nákladů a vyčíslení hospodářského výsledku), přílohu (vysvětluje a doplňuje informace o rozvaze a o výkazu zisku a ztráty), přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Mikro a malé účetní jednotky nejsou povinny sestavovat přehled o finančních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Účetní závěrku lze sestavit v plném nebo zkráceném rozsahu (obecně se týká účetních jednotek bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem). Fyzické osoby, které jsou podnikateli, patří převážně mezi účetní jednotky bez povinnosti auditu. Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, vyhotovují dále výroční zprávu (informace o vývoji výkonnosti, o činnosti, o stávajícím hospodářském postavení, o předpokládaném vývoji činnosti, o aktivitách v oblasti výzkumu, vývoje a ochrany životního prostředí, o pracovně právních vztazích).

Majetek a dluhy se oceňují podle ZÚ:

- a) pořizovací cenou (cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související),
- b) reprodukční pořizovací cenou (cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje),
- c) vlastními náklady (u zásob vytvořených vlastní činností, u hmotného majetku a nehmotného majetku vytvořeného vlastní činností),
- d) jmenovitou hodnotou (u peněžních prostředků a cenin, pohledávek a dluhů),
- e) reálnou hodnotou (u cenných papírů, derivátů, pohledávek k obchodování, majetku určeného u vybraných účetních jednotek k prodeji).

Účetní jednotky zjišťují inventarizací skutečný stav majetku a dluhů, který zaznamenávají v inventurních soupisech a porovnávají ho se stavem majetku a dluhů v účetnictví. Inventarizace se provádí k okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka. Rozdíly mezi skutečným stavem majetku a dluhů a jejich stavem v účetnictví je inventarizačním rozdílem (manko, schodek, přebytek). Inventarizační rozdíly se zaúčtují do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a dluhů.

Účetní záznamy se uchovávají obecně po dobu 5 let od konce účetního období, kterého se týkají. Účetní závěrka a výroční zpráva se uchovává po dobu 10 let. Pro archivaci účetních záznamů je nutno respektovat i úpravy pro uchování dokladů uvedené v jiných právních předpisech (viz část 3.1.1).

Výsledek hospodaření vykázaný ve výkazu zisku a ztráty fyzické osoby, která je podnikatelem, se stane dílčím základem daně z příjmů dle § 7 ZDP po úpravách podle § 5 a § 23 ZDP, tj. o úhrn částek zvyšujících nebo snižujících výsledek hospodaření. Výsledek hospodaření se především zvyšuje o náklady, které nejsou daňově uznatelnými náklady (např. pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění podnikatele, náklady na reprezentaci). Dále se zvyšuje o částky zachycené v nákladech, které se stávají daňově uznatelnými až po jejich zaplacení (smluvní pokuty a penále, pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců hrazené zaměstnavatelem, pokud nebylo zaplaceno do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období). Musí být rovněž vyloučeny účetní odpisy a nahrazeny daňovými odpisy hmotného majetku.

Fyzická osoba, která je podnikatelem a která vede účetnictví, musí při ukončení činnosti upravit výsledek hospodaření, z něhož se vychází pro zjištění základu daně, o zůstatky vytvořených rezerv a opravných položek podle ZR a o zůstatky záloh, které by byly zúčtovány prostřednictvím nákladů a výnosů, pokud nebylo zároveň účtováno na dohadných účtech, výnosech příštích období, výdajích příštích období, příjmech příštích období a nákladech příštích období.

I fyzická osoba, která je podnikatelem a vede účetnictví, může použít paušální výdaje podle § 7 odst. 7 ZDP, pokud tyto paušální výdaje nepřekročí maximální částky stanovené v tomto paragrafu. Paušální výdaje lze uplatnit na skutečně

obdržené příjmy, nikoliv na zaúčtované účetní výnosy. Při přechodu od uplatňování výdajů na základě vedeného účetnictví na paušální výdaje je nutné provést ve zdaňovacím období předcházejícím přechodu na uplatňování paušálních výdajů úpravu výsledku hospodaření jako při ukončení činnosti.

3.1.3 Shrnutí rozdílů mezi daňovou evidencí a účetnictvím

Hlavní rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím jsou následující:

- a) účetnictví upravuje ZÚ, daňovou evidenci ZDP,
- b) účelem daňové evidence je především zjištění výše základu daně z příjmů, který je rozdílem mezi příjmy a výdaji,
- c) účetnictví poskytuje mnohem detailnější a komplexnější pohled na hospodaření firmy, hospodářský výsledek se zjišťuje jako rozdíl mezi výnosy a náklady, účtuje se formou podvojného zápisu, je nutné sestavovat rozvahu a výkaz zisku a ztráty,
- d) daňová evidence je méně administrativně náročná a má menší požadavky na technické zabezpečení,
- e) daňová evidence je méně využitelná pro řízení firmy.

3.1.4 Povinnost přechodu z daňové evidence na účetnictví

Fyzická osoba, která je podnikatelem a která vede daňovou evidenci, je povinna přejít na vedení účetnictví, pokud:

- a) její obrat podle ZDPH, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci její podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč; tato fyzická osoba se stává od prvního dne účetního období následujícího po kalendářním roce, v němž překročila výše uvedený obrat, účetní jednotkou a od prvního dne následujícího účetního období má povinnost vést účetnictví – upraveno § 1 odst. 2 písm. e) a § 4 odst. 3 ZÚ,

- b) je zapsána do obchodního rejstříku; tato fyzická osoba je povinna vést účetnictví od dne zápisu do obchodního rejstříku – upraveno § 1 odst. 2 písm. d) a § 4 odst. 2 ZÚ,
- c) se stane účastníkem společnosti (před platností nového občanského zákoníku šlo o sdružení bez právní subjektivity), kde alespoň jeden z účastníků této společnosti je nebo se stal účetní jednotkou, tato fyzická osoba má povinnost vést účetnictví od prvního dne následujícího období, kdy výše uvedené události nastaly – upraveno § 1 odst. 2 písm. g) a § 4 odst. 5 ZÚ,
- d) jí to uloží zvláštní právní předpis (v minulosti to ukládal energetický zákon provozovatelům fotovoltaických elektráren); tato fyzická osoba je povinna vést účetnictví ode dne zahájení příslušné činnosti – upraveno § 1 odst. 2 písm. h) a § 4 odst. 6 ZÚ.

Fyzická osoba, která je podnikatelem a která vede daňovou evidenci, může přejít na vedení účetnictví na základě svého rozhodnutí; tato fyzická osoba vede účetnictví od prvního dne účetního období následujícího po období, ve kterém se rozhodla vést účetnictví (§ 1 odst. 2 písm. f) a § 4 odst. 4 ZÚ).

ZDPH definuje obrat ve svém § 4a takto:

„(1) Obratem se pro účely tohoto zákona rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečněná plnění, kterými jsou dodání zboží a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku, jde-li o úplaty za

- a) zdanitelné plnění,*
- b) plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, nebo*
- c) plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně podle § 54 až 56a, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně.*

(2) Do obratu se nezahrnuje úplata z prodeje dlouhodobého majetku.

(3) Do obratu osoby povinné k dani, která je společníkem společnosti, v jejímž rámci se uskutečňuje plnění s nárokem na odpočet daně, se zahrnuje obrat dosahovaný

- a) touto osobou samostatně mimo společnost a*
- b) celou společností.⁸*

Soubor úplat bez DPH za uskutečněná plnění s místem plnění v tuzemsku zahrnuje příslušné tržby (nikoliv příjmy). Jeho součástí nejsou úplaty za plnění mimo tuzemsko ani přijaté zálohy (které jsou úplatami bez uskutečněného plnění).

Do obchodního rejstříku se zapisují tyto fyzické osoby:

- a) které jsou podnikateli, mají bydliště v České republice a požádají o zápis,
- b) zahraniční, které na území České republiky podnikají a požádají o zápis,
- c) zahraniční, které na území České republiky podnikají a mají bydliště mimo Evropskou unii,
- d) které jsou podnikateli podnikající na území České republiky, jestliže výše jejich výnosů nebo příjmů bez daně z přidané hodnoty dosáhla za dvě po sobě následující účetní období v průměru částku 120 000 000 Kč.

Zápisy do obchodního rejstříku upravuje zákon č. 314/2013 Sb., o veřejných rejstřících.

---

⁸ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 4a.

3.2 Přechod z daňové evidence na účetnictví

3.2.1 Postup při přechodu z daňové evidence na účetnictví

Před přechodem z daňové evidence na účetnictví musí provést fyzická osoba, která je podnikatelem, řádnou inventarizaci veškerého majetku a dluhů.

Metodu přechodu z daňové evidence na účetnictví řeší § 61b VPÚ. V záznamech daňové evidence se zjistí stavy jednotlivých složek majetku a dluhů ke dni předcházejícímu dni zahájení vedení účetnictví. Z evidence příjmů a výdajů lze získat stav pokladny a stav běžného účtu. Z karet hmotného a nehmotného majetku lze získat vstupní ceny tohoto majetku. Ze skladových karet zásob lze získat stav zásob. Z knihy pohledávek, případně jiné evidence pohledávek vyplyne stav pohledávek z obchodního styku a jiných pohledávek. Z knihy dluhů, případně jiné evidence dluhů vyplyne stav závazků z obchodního styku a jiných závazků včetně úvěrů a půjček. Ze mzdové agendy lze získat stav závazků vůči zaměstnancům a vůči správě sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám. Z karty zákonných rezerv vyplyne stav těchto rezerv. Z karty předmětů pořizovaných finančním leasingem vyplyne stav nákladů příštích období z finančního leasingu.

U dlouhodobého odpisovaného hmotného majetku je nutno sestavit odpisový plán v souladu se ZÚ, aby mohla být vypočtena velikost počátečního stavu oprávek k tomuto majetku (bude odpovídat součtu účetních odpisů, které by byly zúčtovány podle nastaveného odpisového plánu za dobu používání dlouhodobého hmotného majetku do okamžiku ukončení vedení daňové evidence). Uplatněné daňové odpisy by se pro výpočet počátečního stavu oprávek neměly použít, protože to odporuje ZÚ (daňové odpisy neodrážejí skutečnou dobu životnosti dlouhodobého hmotného majetku).

Podobně jako u dlouhodobého hmotného majetku se postupuje i u dlouhodobého nehmotného majetku, pokud jeho pořizovací cena přesáhne hranici nastavenou podnikatelem pro vznik dlouhodobého nehmotného majetku, i když u podnikatelů vedoucích daňovou evidenci je považováno pořízení dlouhodobého nehmotného majetku za jednorázový, daňově uznatelný údaj.

Dále se musí ověřit, zda jednotlivé složky majetku a dluhů jsou oceněny podle § 24 a § 25 ZÚ.

Zjištěné stavy jednotlivých složek majetku a dluhů se k prvnímu dni účetního období uvedou jako počáteční zůstatky příslušných rozvahových účtů. Souvztažným účtem k počátečnímu zůstatku aktivních a pasivních účtů je počáteční účet rozvažný (účtová skupina 70 – Účty rozvažné). Rozdíl mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů aktiv a součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů pasiv se zachytí na účet v účtové skupině 49 – Individuální podnikatel, který je složkou vlastního kapitálu. Počáteční zůstatek tohoto účtu může být i záporný.

Fyzické osoby, které jsou podnikateli, musí vést účetnictví minimálně pět po sobě jdoucích účetních období. Výjimkou je ukončení činnosti před uplynutím této doby.

Před zahájením vedení účetnictví musí fyzická osoba, která je podnikatelem, vytvořit účtový rozvrh dle směrné účtové osnovy pro podnikatele a vytvořit interní směrnice řešící použití konkrétních účetních metod a postupů v předpokládaných situacích. Interní směrnice nesmí být v rozporu se ZÚ.

Fyzické osoby, které jsou podnikateli, mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, pokud jsou mikro nebo malou účetní jednotkou bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem (půjde pravděpodobně o většinu fyzických osob, které vedou účetnictví).

3.2.2 Daňové dopady přechodu z daňové evidence na účetnictví

Rozdíly ve vedení daňové evidence a účetnictví spočívají v odlišném promítání zachycovaných účetních operací do příjmů a výdajů, resp. do výnosů a nákladů, jejichž rozdíly jsou východiskem pro stanovení základu daně z příjmů.

V tabulce 1 jsou prezentovány příklady účetních operací a způsob jejich promítání do příjmů a výdajů v daňové evidenci, resp. výnosů a nákladů v účetnictví.

Tabulka 1: Porovnání promítnutí vybraných účetních operací do daňové evidence a do účetnictví

Operace	Způsob zachycení v daňové evidenci	Dopad do příjmů a výdajů v daňové evidenci	Způsob zaúčtování v účetnictví	Dopad do výnosů a nákladů v účetnictví
Došlá faktura za nakoupené zboží	zápis na kartu zásob (+) a do knihy dluhů (+)	žádný	13 – Zboží / 32 – Závazky	žádný
Úhrada faktury za nakoupené zboží z běžného účtu	zápis do knihy dluhů (-) a do výdajů v peněžním deníku	vzniká výdaj	32 – Závazky / 22 - Peněžní prostředky na účtech	žádný
Vystavená faktura za prodej zboží	zápis do knihy pohledávek (+)	žádný	31 - Pohledávky / 60 - Tržby za vlastní výrobky a zboží	vzniká výnos
Vyskladnění prodaného zboží	zápis do karty zásob (-)	žádný	50 - Spotřebované nákupy / 13 – Zboží	vzniká náklad
Přijatá úhrada faktury za prodané zboží	zápis do knihy pohledávek (-) a do příjmů v peněžním deníku	vzniká příjem	22 - Peněžní prostředky na účtech / 31 - Pohledávky	žádný

Zdroj: Vlastní zpracování podle J. Duška a J. Sedláčka⁹

V den zahájení vedení účetnictví budou zásoby původně vedené v daňové evidenci na kartě zásob zachyceny jako počáteční zůstatek na účtech účtové třídy 1 - Zásoby, pohledávky z obchodního styku původně vedené v daňové evidenci na kartě pohledávek nebo v jiné evidenci pohledávek jako počáteční zůstatek na účtech účtové skupiny 31 - Pohledávky a závazky z obchodního styku původně vedené v daňové evidenci na kartě dluhů nebo v jiné evidenci dluhů jako počáteční zůstatek na účtech účtové skupiny 32 - Závazky.

V tabulce 2 jsou uvedeny účetní operace, které nastaly po přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví, přičemž se týkají zásob, pohledávek a dluhů, jejichž počáteční zůstatky byly převzaty z daňové evidence.

Tabulka 2: Promítnutí vybraných účetních operací týkajících se majetku a dluhů převzatých z daňové evidence do účetnictví

⁹ DUŠEK, J.; SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů*, strana 100 – 126.

Pořadové číslo	Operace	Účtový předpis	Výnos / náklad v době vedení účetnictví	Příjem / výdej v době vedení daňové evidence	Poznámka
1.	Úhrada faktury za nákup zboží z běžného účtu (došla v době vedení daňové evidence)	32 – Závazky / 22 - Peněžní prostředky na účtech	ne	ne	tato faktura se nedostala do výdajů v době vedení daňové evidence, ani do nákladů v účetnictví
2.	Přijatá úhrada faktury za prodej zboží (vytavena v době vedení daňové evidence)	22 - Peněžní prostředky na účtech / 31 – Pohledávky	ne	ne	tato faktura se nedostala do příjmů v době vedení daňové evidence ani do výnosů v účetnictví
3.	Vyskladnění zboží k prodeji (pořízeného v době vedení daňové evidence, dodavatelská faktura byla uhrazena v době vedení daňové evidence)	50 - Spotřebované nákupy / 13 – Zboží	náklad	výdej	prodané zboží je ve výdajích v době vedení daňové evidence i v nákladech v účetnictví
4.	Vystavená faktura za prodej zboží (pořízeného v době vedení daňové evidence)	31 - Pohledávky / 60 - Tržby za vlastní výkony a zboží	výnos	ne	-
5.	Vyskladnění zboží k prodeji (pořízeného v době vedení daňové evidence, dodavatelská faktura nebyla uhrazena v době vedení daňové evidence)	50 - Spotřebované nákupy / 13 – Zboží	náklad	ne	-

Zdroj: Vlastní zpracování podle J. Duška a J. Sedláčka¹⁰

Z tabulky 2 vyplývá, že přijatá faktura, jejíž úhrada je obsahem operace č. 1, se nestala součástí nákladů ani výdajů, vystavená faktura, jejíž úhrada je obsahem operace č. 2, se nestala součástí výnosů ani příjmů a že vyskladněné zboží k prodeji, jež je obsahem operace č. 3, bylo zachyceno jak ve výdajích v rámci daňové evidence při zaplacení příslušné dodavatelské faktury, tak v nákladech v účetnictví.

ZDP řeší úpravu základu daně z příjmů z titulu přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví ve své příloze č. 3 a v § 5 odst. 8 a v § 23 odst. 14.

¹⁰ DUŠEK, J.; SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů*, strana 100 – 126.

- „1. Základ daně se ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví, zvýší o hodnotu zásob a cenin, hodnotu poskytnutých záloh s výjimkou záloh na hmotný majetek, hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem.*
- 2. Základ daně se ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví, sníží o hodnotu přijatých záloh, hodnotu dluhů, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů.*
- 3. Obdobně se postupuje při přechodu z evidence příjmů a výdajů na vedení účetnictví na straně poplatníků s příjmy z nájmu podle § 9.¹¹*

Hodnotou pohledávek a dluhů se rozumí u osob, které jsou plátcí daně z přidané hodnoty, jejich hodnota bez daně z přidané hodnoty, pokud byla splněna daňová povinnost na výstupu (v případě pohledávek), nebo byl uplatněn odpočet daně z přidané hodnoty (v případě dluhů).

Základ daně z příjmů se nezvyšuje o pohledávky, jejichž úhrada by byla při vedení daňové evidence zdanitelným příjmem, za dlužníkem,

- a) u něhož soud zrušil konkurz pro nedostatek majetku (pokud poplatník pohledávku přihlásil u insolvenčního soudu),
- b) který je v úpadku nebo mu úpadek hrozí,
- c) který zemřel, a pohledávka nemohla být uspokojena vymáháním na dědicích,
- d) který byl právnickou osobou a zanikl bez právního nástupce,
- e) na jehož majetek je uplatněna veřejná dražba,
- f) jehož majetek je postižen exekucí.

Důvodem tohoto řešení je skutečnost, že nemohou být k těmto pohledávkám tvořeny daňově účinné opravné položky, protože v době jejich vzniku (tj. v době vedení daňové evidence) nebylo o nich účtováno ve výnosech.

Výše popsaná úprava základu daně z příjmů by mohla vést u poplatníka k výraznému jednorázovému zvýšení základu daně z příjmů. Proto je umožněno hodnotu zásob a pohledávek, které poplatník evidoval v době zahájení vedení účetnictví, zahrnout do základu daně z příjmů postupně po 9 následujících zdaňovacích obdobích, počínaje

---

¹¹ Příloha č. 3 k zákonu č. 586/1992 Sb.

zdaňovacím období zahájení vedení účetnictví. V případě, že poplatník, který se rozhodl pro postupné zahrnování pohledávek a zásob do základu daně,

- a) přerušil nebo ukončil činnost,
- b) ukončil vedení účetnictví,
- c) vložil pohledávky a zásoby do obchodní korporace,
- d) změnil způsob vykazování výdajů podle § 24 ZDP na uplatňování paušálních výdajů podle § 7 odst. 7 ZDP

před uplynutím doby, po kterou postupně zvyšuje základ daně z příjmů, musí zvýšit základ daně z příjmů o dosud do základu daně z příjmů nezahrnutý stav pohledávek a zásob, a to v období, kdy činnost přerušil či ukončil, ukončil vedení účetnictví, vložil pohledávky a zásoby do obchodní korporace nebo ve kterém naposledy uplatňoval výdaje podle § 24 ZDP před změnou na uplatňování paušálních výdajů.

V souvislosti s přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví je nutno zvažovat i dopady na vyměřovací základy osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ) pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení) a pro zdravotní pojištění (podle zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění).

Vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si OSVČ určí, minimálně ale 50% daňového základu, přičemž daňovým základem se rozumí základ daně nebo dílčí základ daně stanovený podle § 7 ZDP s úpravami podle § 5 a § 23, tedy i včetně úprav základu daně z příjmů v souvislosti s přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví. Maximální vyměřovací základ pro toto pojištění činí čtyřicetiosminásobek průměrné mzdy, která pro rok 2017 činí 28 232 Kč (maximální vyměřovací základ pro rok 2017 činí 1 355 136 Kč). Sazba tohoto pojistného činí 29,2% z vyměřovacího základu (maximální roční pojistné pro rok 2017 činí 395 700 Kč). Minimální měsíční vyměřovací základ pro toto pojištění činí 25% průměrné mzdy (pro rok 2017 25% z 28 232 Kč, tj. 7 058 Kč). Minimální měsíční pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti pro rok 2017 činí 2 061 Kč (29,2% z 7 058 Kč).

Vyměřovací základ OSVČ pro pojistné na zdravotní pojištění je u OSVČ, která vede účetnictví, 50% základu daně z příjmů podle ZDP, tedy i včetně úprav základu daně z příjmů v souvislosti s přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví. Minimální vyměřovací základ pro toto pojistné je dvanáctinásobek 50% průměrné mzdy (tj. pro rok 2017 169 392 Kč). Sazba tohoto pojištění činí 13,5%. Minimální výše tohoto pojištění pro rok 2017 činí 22 868 Kč. Maximální vyměřovací základ není stanoven.

4 Analýza přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví

V této části bude popsán přechod z daňové evidence na vedení účetnictví, jak by ho uskutečnil konkrétní podnikatel. Na základě jeho přiznání k dani z příjmů za rok 2016, peněžního deníku a dalších knih daňové evidence bude sestavena počáteční účetní bilance k 1. 1. 2017. Dále budou zpracovány různé varianty dodanění zásob a pohledávek. V závěru této části bude provedena úvaha o jednotlivých faktorech pro posouzení výhodnosti různých variant dodanění zásob a pohledávek.

4.1 Představení podnikatele

4.1.1 Obecná charakteristika podnikatele

Praktická část práce byla zpracována na datech od konkrétní fyzické osoby – podnikatele, který nechce, aby bylo uváděno jeho jméno. Proto bude v další části označován jako Podnikatel L. Podnikatel L provozuje již od roku 1993 lékárnu v malém městě v Plzeňském kraji, které má 4,3 tisíce obyvatel. V tomto městě není žádná další lékárna. Prostory lékárny má Podnikatel L v pronájmu od města. V lékárně pracuje kromě Podnikatele L jeho manželka (z daňového hlediska jde o spolupracující osobu), oba jako kvalifikovaní lékárníci. Dále zde pracuje další lékárník na zkrácený pracovní úvazek, dvě farmaceutické laborantky a jedna sanitární pracovnice na plný pracovní úvazek.

Podnikatel L dosahoval v posledních 4 letech příjmy kolem 13 mil. Kč. Na celkových příjmech se podílí úhrady od zdravotních pojišťoven 45 % a platby od občanů, případně od zdravotnických zařízení, domovů důchodců a dalších subjektů 55 %. Největší podíl na příjmech od pojišťoven připadá na Všeobecnou zdravotní pojišťovnu (65 %), Oborovou zdravotní pojišťovnu zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (15 %) a Zdravotní pojišťovnu ministerstva vnitra ČR (10 %). Nejvýznamnějšími dodavateli léků jsou u Podnikatele L firmy PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o. s podílem na hodnotě nakoupených léků kolem 45 %, PHARMOS, a.s. s podílem kolem 35 % a Alliance Healthcare s.r.o. s podílem kolem 15 %. Podnikatel L je členem České lékárnické komory.

Podnikatel L byl nucen v r. 2008 přejít z daňové evidence na vedení účetnictví z důvodu překročení v té době platné hranice příjmů pro povinný přechod, která činila 15 mil. Kč. Po zvýšení hranice pro povinný přechod z daňové evidence na vedení účetnictví na 25 mil. Kč se opět vrátil k vedení daňové evidence (v r. 2009).

Podnikatel L je měsíčním plátcem daně z přidané hodnoty.

4.1.2 Vstupní data pro zpracování analýzy přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví

Podnikatel L není ve skutečnosti povinen přejít z daňové evidence na vedení účetnictví. Jeho příjmy v r. 2016 činily 12,7 mil. Kč. Povinnost přechodu zakládají příjmy 25 mil. Kč. V této analýze se předpokládá, že Podnikatel L uskutečnil dobrovolný přechod na základě vlastního rozhodnutí.

V tabulce 3 jsou uvedena data z priznání k dani příjmů fyzických osob za roky 2015 a 2016 a z přehledů o příjmech a výdajích OSVČ pro účely sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka 3: Příjmy a výdaje Podnikatele L a jeho manželky jako spolupracující osoby (v Kč)

	2015	2016
Příjmy podle § 7 ZDP	12 952 699	12 704 736
Výdaje související s příjmy podle § 7 ZDP	12 771 564	12 145 701
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	181 135	559 035
Uplatněné odpisy	171 414	114 276
Mzdy	965 820	891 255
Část příjmů rozdělovaná na spolupracující osobu	6 476 349	6 352 368
Část výdajů rozdělovaná na spolupracující osobu	6 385 782	6 072 850
Poplatník:		
Dílčí základ daně z příjmů podle § 7 ZDP	90 568	279 517
Základ daně z příjmů zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	90 500	279 500
Daň z příjmů podle § 16 ZDP	13 575	41 925
Slevy na dani z příjmů a daňová zvýhodnění celkem	24 840	24 840
Daň z příjmů po uplatnění slev a daňových zvýhodnění	0	17 085
Platby sociálního pojištění	23 316	23 664
Platby zdravotního pojištění	21 564	21 876
Spolupracující osoba:		
Dílčí základ daně z příjmů podle § 7 ZDP	90 567	279 518
Základ daně z příjmů zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	90 500	279 500
Daň z příjmů podle § 16 ZDP	13 575	41 925
Slevy na dani z příjmů a daňová zvýhodnění celkem	24 840	24 840
Daň z příjmů po uplatnění slev a daňových zvýhodnění	0	17 085
Platby sociálního pojištění	23 316	23 664
Platby zdravotního pojištění	21 564	21 876

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 4 jsou uvedena data z přehledu o majetku a závazcích, který je součástí přiznání k dani z příjmů fyzických osob, a z knih majetku a závazků, které jsou součástí daňové evidence.

Tabulka 4: Přehled o majetku a závazcích Podnikatele L (v Kč)

	2015	2016	Poznámka
Hmotný majetek	171 414	57 138	
Pořizovací cena hmotného majetku		458 626	
Uplatněné daňové odpisy hmotného majetku		401 488	
Peněžní prostředky (v hotovosti a na účtech)	6 808	1 851	
Zásoby	412 042	600 143	dodanění +
Pohledávky z obchodních vztahů	505 968	765 587	dodanění +
z toho DPH	45 997	69 599	dodanění –
Závazky z obchodních vztahů	148 434	38 246	dodanění –
z toho DPH	15 904	4 099	dodanění +
Závazky vůči zaměstnancům	62 454	58 173	dodanění –
Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění – zaměstnanci	36 218	33 422	dodanění –
Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění – podnikatel	7 480	7 590	
Závazky k finančnímu úřadu - DP ze závislé činnosti	9 177	7 929	dodanění –
Závazky k finančnímu úřadu - daň z přidané hodnoty	21 588	21 175	
Čerpané úvěry	827 926	853 461	
Rozdíl mezi hodnotou majetku a závazky	-17 045	404 723	

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Podnikatel měl v r. 2015 nízkou ziskovost (nízký rozdíl mezi daňově účinnými příjmy a výdaji, který byl dále redukován daňově neúčinnými platbami pojistného na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a spolupracující osoby).

Problematickou finanční situaci k 31. 12. 2015 dokresluje i záporný rozdíl mezi hodnotou majetku a závazky.

V roce 2016 došlo k citelnému zlepšení ziskovosti, když se i při mírném poklesu celkových příjmů více než třikrát zvýšil rozdíl daňově účinných příjmů a výdajů. Tento rozdíl navíc Podnikatel L záměrně redukoval úhradou některých závazků z obchodních vztahů ještě před termínem jejich splatnosti (viz velmi nízký stav závazků z obchodních vztahů k 31. 12. 2016 – pouze 38 tis. Kč). To mu umožnil kontokorentní úvěr. K 31. 12. 2016 se dostal rozdíl mezi hodnotou majetku a závazky do kladného rozměru.

Podnikatel L měl v daňovém přiznání za oba sledované roky příjmy pouze podle § 7 ZDP. V obou letech rozdělil 50 % svých daňově účinných příjmů a výdajů

na manželku jako spolupracující osobu (podle § 13 ZDP). Ani jeden z nich neuplatnil nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP (dary, úroky, penzijní a životní pojištění apod.). Jako slevu na dani z příjmů oba uplatnili pouze základní slevu na poplatníka. Ani jeden neuplatnil daňové zvýhodnění na vyživované dítě.

V daňovém přiznání k dani z příjmu fyzických osob za rok 2015 vyšla u Podnikatele L i u spolupracující manželky nulová daňová povinnost, za rok 2016 pak poměrně nízká daň z příjmů. V obou sledovaných letech platil Podnikatel L a spolupracující manželka minimální pojistné na sociální a zdravotní pojištění.

V tabulce 4 ve sloupci „Poznámka“ je u složek majetku a závazků, které budou ovlivňovat základ daně z příjmů ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví, případně v dalších 8 zdaňovacích obdobích, uveden text „dodání +/-“. Jedná se o zásoby a pohledávky z obchodních vztahů snížené o DPH v nich zahrnutou, které budou základ daně z příjmů navyšovat, a o závazky z obchodních vztahů snížené o DPH v nich zahrnutou, závazky vůči zaměstnancům, závazky vůči finančnímu úřadu z titulu daně z příjmů ze závislé činnosti a závazky vůči České správě sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám z titulu sociálního a zdravotního pojištění placeného za zaměstnance. Podnikatel L neměl v rámci svého majetku na konci roku 2016 evidované žádné ceniny ani poskytnuté zálohy, v rámci závazků neměl žádné přijaté zálohy. Žádná z pohledávek z obchodních vztahů nebyla za dlužníky uvedenými v § 24 odst. 2 písm. y) ZDP.

4.2 Účetní operace při přechodu na vedení účetnictví a sestavení počáteční bilance

4.2.1 Účetní operace k datu přechodu na vedení účetnictví

V tabulce 5 je uveden přehled účetních operací v souvislosti s otevíráním účetních knih.

Tabulka 5: Účetní operace k 1. 1. 2017 – zaúčtování počátečních stavů

Operace	Částka v Kč	Účet MD	Účet DAL
Pořizovací cena DHM	458 626	02 - DHM odpisovaný	70 - Účty rozvažné
Účetní oprávky k DHM	401 488	70 - Účty rozvažné	08 - Oprávky k DHM
Zásoby zboží	600 143	13 – Zboží	70 - Účty rozvažné
Pohledávky z obchodního styku	765 587	31 – Pohledávky	70 - Účty rozvažné
Závazky z obchodního styku	38 246	70 - Účty rozvažné	32 – Závazky
Závazky vůči zaměstnancům	58 173	70 - Účty rozvažné	33 – Zúčt. se zaměstnanci a institucemi
Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění	41 012	70 - Účty rozvažné	33 – Zúčt. se zaměstnanci a institucemi
Závazky vůči finančnímu úřadu	29 104	70 - Účty rozvažné	34 - Zúčtování daní a dotací
Pokladna	1 851	21 - Peněžní prostředky v pokladně	70 - Účty rozvažné
Kontokorentní úvěr	853 461	70 - Účty rozvažné	22 - Peněžní prostředky na účtech
Dorovnání aktiv a pasiv	404 723	70 - Účty rozvažné	49 - individuální podnikatel

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro zjednodušení se rovná počáteční stav účetních opravek k dlouhodobému hmotnému majetku opravkám ve výši uplatněných daňových odpisů. Správně by výše počátečního stavu opravek měla odpovídat součtu účetních odpisů, které by byly zúčtovány podle stanoveného odpisového plánu za dobu používání dlouhodobého hmotného majetku do okamžiku ukončení vedení daňové evidence, tj. do 31. 12. 2016. Od Podnikatele L se nepodařilo získat položkovou skladbu dlouhodobého majetku (vesměs se jedná o movité věci) a informace o době zařazení jednotlivých předmětů do používání.

Počáteční stavy všech položek aktiv a pasiv jsou zaúčtovány proti (počátečnímu) účtu rozvažnému z účtové třídy 7. Počáteční stavy byly zaúčtovány na účty označené dvojmístnými čísly, tj. čísla účtových skupin dle směrné účtové osnovy, jak to připouští předpisy pro vedení účetnictví u mikro účetních jednotek. Operace „Dorovnání aktiv a pasiv“ představuje zaúčtování počátečního stavu jedné ze složek vlastního kapitálu, účtu individuálního podnikatele.

Počáteční stav závazků ze sociálního a zdravotního pojištění zahrnuje závazky jak z pojištění zaměstnanců, tak i podnikatele a spolupracující osoby. Počáteční stav závazků vůči finančnímu úřadu zahrnuje závazky z titulu DPH a závazky z titulu daně z příjmů ze závislé činnosti.

4.2.2 Sestavení počáteční bilance a její přenesení do výkazu rozvahy

V tabulce 6 je uvedena počáteční bilance k 1. 1. 2017.

Tabulka 6: Počáteční bilance k 1. 1. 2017

Položka:	Částka v Kč
02 - DHM odpisovaný	458 626
08 - Oprávky k DHM	-401 488
13 – Zboží	600 143
31 – Pohledávky	765 587
21 - Peněžní prostředky v pokladně	1 851
22 - Peněžní prostředky na účtech	-853 461
AKTIVA CELKEM	571 258
49 - Individuální podnikatel	404 723
32 – Závazky	38 246
33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi	99 185
34 - Zúčtování daní a dotací	29 104
PASIVA CELKEM	571 258

Zdroj: Vlastní zpracování

Oprávky k DHM jsou uvedeny zápornou hodnotou na straně aktiv. Peněžní prostředky na účtech jsou uvedeny na straně aktiv zápornou hodnotou, protože Podnikatel L čerpal k datu sestavení počáteční bilance na svém běžném účtu kontokorentní úvěr. Podle pravidel pro sestavování účetních výkazů se vykazují pohledávky se zápornou hodnotou a debety na bankovních účtech v rámci závazků, tedy v pasivech rozvahy.

4.3 Projekce tržeb, nákladů a hospodářského výsledku do roku 2025

Projekce tržeb, nákladů a hospodářského výsledku na období 2017 – 2025, tedy na devítileté období, po které lze hodnotu zásob a pohledávek, které Podnikatel L evidoval k 1. 1. 2017, zahrnovat do základu daně z příjmů.

Tabulka 7: Projekce tržeb, nákladů a hospodářského výsledku na období 2017 - 2025 (v tis. Kč)

Položka	Rok								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tržby	12 705	12 705	12 705	12 705	12 705	12 705	12 705	12 705	12 705
Výkonová spotřeba	10 795	10 795	10 795	10 795	10 795	10 795	10 795	10 795	10 795
<i>náklady na pořízení zboží</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>	<i>10 164</i>
<i>spotřeba materiálu a energie</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>
<i>Služby</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>	<i>281</i>
Osobní náklady	1 562	1 322	1 322	1 322	1 322	1 322	1 322	1 322	1 322
<i>mzdové náklady</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>	<i>891</i>
<i>soc. a zdr. pojištění - zaměstnanci</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>	<i>303</i>
<i>soc. a zdr. pojištění - podnikatel</i>	<i>368</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>
Odpisy DHM (účetní)	130	130	130	130	130	130	130	130	130
Ostatní provozní náklady	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Provozní výsledek hospodaření	215	455	455	455	455	455	455	455	455
Finanční výsledek hospodaření	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40
Výsledek hospodaření před zdaněním	175	415	415	415	415	4151	415	415	415
Daň z příjmů	209	34	34	34	34	34	34	34	34
Výsledek hospodaření po zdanění	-34	381	381	381	381	381	381	381	381

Zdroj: Vlastní zpracování

Tržby jsou ve všech letech plánovány na úrovni příjmů, kterých dosáhl Podnikatel L v r. 2016. Náklady zahrnované do výrobní spotřeby, mzdové náklady, náklady na sociální a zdravotní pojištění placené za zaměstnance, ostatní provozní náklady a nákladové úroky jsou ve všech letech plánovány na úrovni daňově uznatelných výdajů vynaložených na stejné účely Podnikatelem L v r. 2016. Obchodní marže, tj. rozdíl mezi tržbami a náklady na pořízení zboží vztažený k tržbám, činí 20 %. Náklady na sociální pojištění zaměstnanců činí 25 % mzdových nákladů, náklady na zdravotní pojištění zaměstnanců činí 9 % mzdových nákladů. Výše úrokových nákladů vychází z průměrného stavu čerpaného kontokorentního úvěru ve výši 850 tis. Kč a úrokové sazby 4,7 %.

Náklady na sociální a zdravotní pojištění podnikatele uvedené v tabulce 7 zahrnují i pojištění spolupracující osoby. Jsou propočteny pro situaci, že hodnota zásob a pohledávek, které by při jejich úhradě byly zdanitelným příjmem, snížená o hodnotu závazků, jejichž úhrada by byla výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, evidovaných k 1. 1. 2017 (dále bude používána terminologická zkratka „hodnota následně zdaňovaných zásob a pohledávek“, zvýšila základ daně z příjmů v plné výši již v r. 2017. Podrobnější popis propočtu je uveden v následující kapitole. Náklady na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a spolupracující osoby nejsou daňově účinnými náklady.

Odpisy uvedené v tabulce 7 jsou účetními odpisy, tzn. jako by byly stanovené na základě odpisových plánů podle předpokládané životnosti jednotlivých předmětů v podmínkách fungování účetní jednotky. Vzhledem k neznalosti struktury dlouhodobého hmotného majetku k 1. 1. 2017 ani zamýšlených investic Podnikatele L se jedná o odhad.

Daň z příjmů uvedená v tabulce 7 zahrnuje i daň z příjmů spolupracující osoby. Byla propočtena rovněž pro situaci, že hodnota následně zdaňovaných zásob a pohledávek zvýšila základ daně z příjmů v plné výši již v r. 2017. Podrobnější popis propočtu je uveden v následující kapitole.

S ohledem na zvýšenou úroveň nákladů na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a jeho manželky a zvýšenou daň z příjmů vyšel v roce 2017 záporný hospodářský výsledek. V dalších letech vyšel zisk. Rentabilita měřená poměrem zisku k tržbám

vyšla ale v letech 2018 až 2025 nízká, pouze 3 %. Podstatnou část vytvořeného zisku zřejmě spotřebuje Podnikatel L pro osobní spotřebu.

4.4 Daňové dopady různých způsobů dodanění zásob a pohledávek

4.4.1 Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 1

Jako varianta č. 1 výpočtu daňového dopadu navýšení základu daně z příjmů o hodnotu následně zdaňovaných zásob a pohledávek je označena varianta, kdy k celému dodanění dochází hned v prvním roce vedení účetnictví. Propočet varianty č. 1 dodanění je uveden v tabulce 8.

Východiskem pro výpočet daně z příjmů i sociálního a zdravotního pojištění je výsledek hospodaření před zdaněním zjištěný z účetnictví. Ten je v r. 2017 výrazně nižší než v dalších letech, z důvodu podstatně vyšších nákladů na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a spolupracující osoby. V letech 2018 až 2025 je výsledek hospodaření před zdaněním shodný. Výše nákladů na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a spolupracující osoby se odvíjí od základu daně z příjmů, který je v r. 2017 výrazně vyšší než v dalších letech. Výsledek hospodaření před zdaněním po vyloučení nákladů na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a spolupracující osoby je ve všech letech stejný (543 tis. Kč). Stejně tomu tak bude i ve všech letech v obou dále prezentovaných variantách.

Tabulka 8: Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 1
(v tis. Kč)

Položka	Rok								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Výsledek hospodaření	175	415	415	415	415	415	415	415	415
Úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření	1 660	258	258	258	258	258	258	258	258
<i>náklady na sociální a zdravotní pojištění podnikatele</i>	<i>368</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>
<i>účetní odpisy</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>
<i>dodanění zásob a pohledávek po odpočtu závazků</i>	<i>1 162</i>								
Částky snižující výsledek hospodaření (daňové odpisy)	114	114	114	114	114	114	114	114	114
Výsledek hospodaření po úpravách dle ZDP	1 721	559	559	559	559	559	559	559	559
Část výsledku hospodaření rozdělená na spoluprac. osobu	540	279	279	279	279	279	279	279	279
Dílčí základ daně z příjmů dle § 7 ZDP	1 181	280	280	280	280	280	280	280	280
Základ daně z příjmů	1 181	280	280	280	280	280	280	280	280
Daň z příjmů dle § 16 ZDP	177,2	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0
Úhrn slev na dani z příjmů	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po uplatnění slev a daňového zvýhodnění	152,4	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2
Základ daně z příjmů u spolupracující osoby	540	279	279	279	279	279	279	279	279
Daň z příjmů dle § 16 ZDP u spolupracující osoby	81,0	41,9	41,9	41,9	41,9	41,9	41,9	41,9	41,9
Úhrn slev na dani z příjmů u spolupracující osoby	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po slevách a daň. zvýhodnění u spoluprac. osoby	56,2	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1
Daň z příjmů podnikatele a spolupracující osoby celkem	208,6	34,3	34,3	34,3	34,3	34,3	34,3	34,3	34,3
Sociální a zdravotní pojištění – podnikatel	252,1	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8
Sociální a zdravotní pojištění - spolupracující osoba	115,3	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8
Sociální a zdravotní pojištění celkem	367,4	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6

Zdroj: Vlastní zpracování

V dalším kroku se vyloučily daňově neúčinné náklady (náklady na sociální a zdravotní pojištění podnikatele a spolupracující osoby a účetní odpisy, které se nahradily odpisy daňovými). S jinými daňově neúčinnými náklady není uvažováno, stejně jako se nepočítá s vylučovanými příjmy (příjmy nepodléhající dani z příjmů, příjmy od daně z příjmů osvobozené, příjmy již jednou zdaněné). V propočtu se uvažují ve všech letech daňové odpisy hmotného majetku na úrovni vykázané za r. 2016, a to ze stejného důvodu, jaký byl uveden v části Projekce tržeb, nákladů a hospodářského výsledku do roku 2025. Ve skutečné praxi by byly daňové odpisy propočteny podle § 26 až 32 ZDP (rovnoměrné odpisy, zrychlené odpisy, časové odpisy).

V r. 2017 byl upravovaný hospodářský výsledek před zdaněním dále navýšen o

- hodnotu zásob ve výši 600 tis. Kč,
- hodnotu pohledávek bez DPH, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, ve výši 696 tis. Kč

a dále snížen o

- hodnotu závazků bez DPH, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ve výši 134 tis. Kč.

V dalším kroku byl upravený výsledek hospodaření rozdělen na část připadající na Podnikatele L a na část připadající na jeho manželku v poměru 50 %:50 % (pouze v roce 2017 byl podíl spolupracující manželky nižší, protože rozdělená část může činit podle § 13 odst. 3 ZDP maximálně 540 tis. Kč). Tím vznikly dílčí základy dani z příjmů podle § 7 ZDP připadající na každého z nich.

Při výpočtu základu daně z příjmů nejsou uvažovány žádné nezdanitelné části základu daně ani odčitatelné položky, jak tomu bylo u Podnikatele L i u jeho manželky při sestavování daňového přiznání za rok 2016.

Ve všech letech se předpokládá sazba daně z příjmů ve výši 15 %, která je uvedena v současné době platném znění ZDP. Ve všech letech se uplatňuje pouze základní sleva na dani ve výši stanovené v současné době platném znění ZDP.

Daň z příjmů za oba poplatníky za rok 2017 vyšla v této variantě 208,6 tis. Kč, za další roky pak 34,3 tis. Kč. Celková daňová povinnost za oba poplatníky za období 2017 až 2025 vyšla v této variantě 483,0 tis. Kč.

Polovina upraveného výsledku hospodaření ponechaného pro účely stanovení základu daně z příjmů na Podnikateli L i převedeného na spolupracující osobu je vyměřovacím základem pro stanovení pojistného na důchodové pojištění a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na zdravotní pojištění. Sazba sociálního pojištění činí 29,2 % a sazba zdravotního pojištění činí 13,5 %. V letech 2018 až 2025 vyšlo zdravotní pojištění vynásobením vyměřovacího základu sazbou 13,5 % 18,9 tis. Kč, což je méně než minimální pojistné stanovené zákonem o pojistném na veřejné zdravotní pojištění pro rok 2017, které činí 22,9 tis. Kč. Proto muselo být uplatněno uvedené minimální pojistné. Minimální pojistné pro zdravotní pojištění (stejně jako minimální pojistné pro sociální pojištění) se v praxi každoročně valorizuje podle průměrné mzdy. V propočtu bylo použito pro jednoduchost ve všech dotčených letech minimální pojistné pro zdravotní pojištění na úrovni roku 2017.

Sociální a zdravotní pojištění za obě OSVČ za rok 2017 vyšlo v této variantě 367,4 tis. Kč, v dalších letech pak 127,6 tis. Kč. Celkové sociální a zdravotní pojištění za obě OSVČ za období 2017 až 2025 vyšlo v této variantě 1.388,2 tis. Kč.

4.4.2 Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 2

Jako varianta č. 2 výpočtu daňového dopadu navýšení základu daně z příjmů o hodnotu následně zdaňovaných zásob a pohledávek je označena varianta, kdy k dodanění dochází rovnoměrně v období 2017 - 2025. Propočet varianty č. 2 dodanění je uveden v tabulce č. 9.

Tabulka 9: Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 2
(v tis. Kč)

Položka	Rok								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Výsledek hospodaření	396	396	396	396	396	396	396	396	396
Úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření	406	406	406	406	406	406	406	406	407
<i>náklady na sociální a zdravotní pojištění podnikatele</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>	<i>147</i>
<i>účetní odpisy</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>
<i>dobytí zásob a pohledávek po odpočtu závazků</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>130</i>
Částky snižující výsledek hospodaření (daňové odpisy)	114	114	114	114	114	114	114	114	114
Výsledek hospodaření po úpravě dle ZDP	688	688	688	688	688	688	688	688	689
Část výsledku hospodaření rozdělená na spoluprac. osobu	344	344	344	344	344	344	344	344	344
Dílčí základ daně z příjmů dle §7 ZDP	344	344	344	344	344	344	344	344	345
Základ daně z příjmů	344	344	344	344	344	344	344	344	345
Daň z příjmů dle § 16 ZDP	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,8
Úhrn slev na dani z příjmů	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po uplatnění slev a daňového zvýhodnění	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	27,0
Základ daně z příjmů u spolupracující osoby	344	344	344	344	344	344	344	344	344
Daň z příjmů dle § 16 ZDP u spolupracující osoby	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6	51,6
Úhrn slev na dani z příjmů u spolupracující osoby	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po slevách a daň. zvýhodnění u spoluprac. osoby	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8	26,8
Daň z příjmů podnikatele a spolupracující osoby celkem	53,6	53,6	53,6	53,6	53,6	53,6	53,6	53,6	53,8
Sociální a zdravotní pojištění – podnikatel	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,7
Sociální a zdravotní pojištění - spolupracující osoba	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4
Sociální a zdravotní pojištění celkem	146,8	146,8	146,8	146,8	146,8	146,8	146,8	146,8	147,1

Zdroj: Vlastní zpracování

Postup výpočtu daně z příjmů a sociálního a zdravotního pojištění je stejný jako v předchozí variantě.

Ve všech letech byl upravovaný hospodářský výsledek před zdaněním dále navýšen o 1/9 rozdílu

- a) hodnoty stavu zásob a pohledávek bez DPH, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem (ke dni zahájení vedení účetnictví) a
- b) hodnoty závazků bez DPH, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů (ke dni zahájení vedení účetnictví).

Matematicky vyjádřeno: $(600 \text{ tis. Kč} + 696 \text{ tis. Kč} - 134 \text{ tis. Kč}) / 9 = 129,1 \text{ tis. Kč}$.

Daň z příjmů za oba poplatníky vyšla v této variantě ve všech letech 53,6 tis. Kč (pouze v roce 2025 53,8 tis. Kč z důvodu zaokrouhlení). Daňová povinnost za oba poplatníky za období 2017 až 2025 vyšla v této variantě 482,6 tis. Kč.

V této variantě již vyšlo zdravotní pojištění vypočtené vynásobením vyměřovacího základu sazbou 13,5 % vyšší než minimální pojistné stanovené zákonem o pojistném na veřejné zdravotní pojištění pro rok 2017 (standardní výpočet 23,2 tis. Kč, minimum 22,9 tis. Kč).

Sociální a zdravotní pojištění za obě OSVČ vyšlo v této variantě ve všech letech 146,8 tis. Kč (pouze v r. 2025 147,4 tis. Kč z důvodu zaokrouhlení). Celkové sociální a zdravotní pojištění za obě OSVČ za období 2017 až 2025 vyšlo v této variantě 1.321,5 tis. Kč.

4.4.3 Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 3

Jako varianta č. 3 výpočtu daňového dopadu navýšení základu daně z příjmů o hodnotu následně zdaňovaných zásob a pohledávek je označena varianta, kdy v letech 2017 až 2024 se zvyšuje základ daně z příjmů o symbolickou výši 1 tis. Kč a k dodanění dochází fakticky až v r. 2025. Propočtení varianty č. 3 dodanění je uveden v tabulce č. 10.

Tabulka 10: Výpočet daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění – varianta č. 3
(v tis. Kč)

Položka	Rok								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Výsledek hospodaření	415	415	415	415	415	415	415	415	177
Úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření	259	259	259	259	259	259	259	259	1 650
<i>náklady na sociální a zdravotní pojištění podnikatele</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>128</i>	<i>366</i>
<i>účetní odpisy</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>	<i>130</i>
<i>dobudování zásob a pohledávek po odpočtu závazků</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1 154</i>
Částky snižující výsledek hospodaření (daňové odpisy)	114	114	114	114	114	114	114	114	114
Výsledek hospodaření po úpravách dle ZDP	560	560	560	560	560	560	560	560	1 713
Část výsledku hospodaření rozdělená na spoluprac. osobu	280	280	280	280	280	280	280	280	540
Dílčí základ daně z příjmů dle §7 ZDP	280	280	280	280	280	280	280	280	1 173
Základ daně z příjmů	280	280	280	280	280	280	280	280	1 173
Daň z příjmů dle § 16 ZDP	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	176,0
Úhrn slev na dani z příjmů	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po uplatnění slev a daňového zvýhodnění	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	151,2
Základ daně z příjmů u spolupracující osoby	280	280	280	280	280	280	280	280	540
Daň z příjmů dle § 16 ZDP u spolupracující osoby	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	81,0
Úhrn slev na dani z příjmů u spolupracující osoby	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po slevách a daň. zvýhodnění u spoluprac. osoby	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	56,2
Daň z příjmů podnikatele a spolupracující osoby celkem	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	207,4
Sociální a zdravotní pojištění – podnikatel	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	250,4
Sociální a zdravotní pojištění - spolupracující osoba	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	63,8	115,3
Sociální a zdravotní pojištění celkem	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	365,7

Zdroj: Vlastní zpracování

V roce 2017 byl upravovaný hospodářský výsledek před zdaněním navýšen o 1 tis. Kč jako rozdíl mezi částí hodnoty zásob a pohledávek bez DPH, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, ve výši 135 tis. Kč a plnou hodnotou závazků bez DPH, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ve výši 134 tis. Kč.

V letech 2018 až 2024 byl upravovaný hospodářský výsledek před zdaněním navýšen o 1 tis. Kč, tj. symbolickou část hodnoty zásob a pohledávek bez DPH, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem.

V roce 2025 byl upravovaný hospodářský výsledek před zdaněním navýšen o 1.154 tis. Kč, což představuje zbývající hodnotu zásob a pohledávek bez DPH, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem. ZDP ve svém § 23 odst. 14 hovoří o tom, že poplatník může hodnotu zásob a pohledávek, které evidoval v době zahájení vedení účetnictví, zahrnout do základu daně postupně po devět následujících zdaňovacích obdobích, ale nevyžaduje rovnoměrné zahrnování.

Daň z příjmů za oba poplatníky vyšla v letech 2017 až 2024 v této variantě 34,4 tis. Kč, za rok 2025 pak 207,4 tis. Kč (na spolupracující manželku mohl být rozdělen upravený výsledek hospodaření maximálně ve výši 540 tis. Kč). Celková daňová povinnost za oba poplatníky za období 2017 až 2025 vyšla v této variantě 482,6 tis. Kč.

V letech 2017 až 2024 vyšlo zdravotní pojištění vynásobením vyměřovacího základu sazbou 13,5 % 18,9 tis. Kč, což je méně než minimální pojistné stanovené zákonem o pojistném na veřejné zdravotní pojištění pro rok 2017, které činí 22,9 tis. Kč. Proto muselo být uplatněno v těchto letech uvedené minimální pojistné.

Sociální a zdravotní pojištění za obě OSVČ vyšlo v letech 2017 až 2024 v této variantě 127,6 tis. Kč, v roce 2025 pak 365,7 tis. Kč. Celkové sociální a zdravotní pojištění za obě OSVČ za období 2017 až 2025 vyšlo v této variantě 1.386,5 tis. Kč.

4.4.4 Srovnání zpracovaných variant způsobu zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů

Přehled výše daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění, které vyšly ve zpracovaných variantách zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů, je uveden v tabulce 11.

Tabulka 11: Daň z příjmů a pojistné na sociální a zdravotní pojištění v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek (v tis. Kč)

Varianta	Daň z příjmů	Pojistné na sociální a zdravotní pojištění	Daň a pojistné celkem
Varianta č. 1	483,0	1 388,2	1 871,2
Varianta č. 2	482,6	1 321,5	1 804,1
Varianta č. 3	482,6	1 386,5	1 869,1

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Ve všech třech variantách vyšla fakticky stejná celková daň z příjmů. Z toho by se dalo usuzovat, že způsob zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů nemá fakticky žádný dopad do celkové výše daně z příjmů poplatníka za dobu jejich zahrnování.

Ve variantě č. 1 a č. 3 vyšlo fakticky stejné celkové pojistné na sociální a zdravotní pojištění. V těchto variantách bylo celkové pojistné citelně vyšší než ve variantě č. 2. Důvodem je, že ve variantách č. 1 a č. 3 byl upravený výsledek hospodaření, který se promítá do základu daně z příjmů a který je zároveň vyměřovacím základem pro obě uvedené pojištění, ve většině let tak nízký, že muselo být uplatněno minimální zdravotní pojištění. Pokud by nedocházelo k rozdělování poloviny, resp. maximální možné výše upraveného hospodářského výsledku na spolupracující manželku, nebo kdyby byl hospodářský výsledek před zdaněním vyšší, nezafungovalo by pravidlo o minimálním pojistném na zdravotní pojištění, a tudíž by nebyl mezi zpracovanými variantami rozdíl ani ve výši pojistného. V dalším textu bude ale prokázáno, že se mohou při vyšších základech daně z příjmů aktivovat další ovlivňující faktory, jako solidární zvýšení daně z příjmů a maximální výše pojistného na sociální pojištění.

4.5 Další faktory pro posouzení výhodnosti jednotlivých variant způsobu zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů

Ze srovnání dopadů tří různých variant zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů na celkovou výši daně z příjmů a na celkovou výši pojistného na sociální a zdravotní pojištění provedeného v předchozí kapitole vyšla nejvýhodněji varianta č. 2 díky nižšímu pojistnému. Varianta č. 1 a č. 3 vyšly jako téměř rovnocenné.

4.5.1 Rozdělení dílčího základu daně z příjmů na spolupracující osobu

Dále byl zkoumán vliv způsobu rozdělení dílčího základu daně z příjmů mezi poplatníka a spolupracující osobu. Vzhledem k tomu, že manželka Podnikatele L nemá žádné jiné příjmy (např. ze zaměstnání), není možno uvažovat, že poplatník své příjmy na spolupracující osobu vůbec nerozdělí. Manželka musí platit alespoň minimální pojistné na sociální a zdravotní pojištění. V tabulce 12 je provedeno srovnání všech tří variant způsobu zahrnování následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně za situace, že poplatník rozdělí na spolupracující manželku každý rok 170 tis. Kč ze svého upraveného hospodářského výsledku. Tato částka odpovídá základu daně příjmů, ze kterého vyjde jen o málo vyšší pojistné na sociální zabezpečení, než činí minimální pojistné (vypočtené pojistné činí 24,8 tis. Kč, minimální pojistné činí 24,7 tis. Kč). Rozdělovaná částka na spolupracující osobu je zároveň blízká částce, ze které vyjde nulová daň z příjmů při uplatnění základní slevy na poplatníka (nulová daň z příjmů vyjde z částky 165,6 tis. Kč při základní slevě na poplatníka 24,8 tis. Kč). Výpočty byly provedeny se stejnými vstupními daty, jako výpočty prezentované v tabulkách 8, 9 a 10.

Tabulka 12: Daň z příjmů a pojistné v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek - rozdělení malé části hospodářského výsledku na spolupracující osobu (v tis. Kč)

Varianta	Daň z příjmů	Pojistné na sociální a zdravotní pojištění	Daň a pojistné celkem
Varianta č. 1	496,7	1 425,1	1 921,8
Varianta č. 2	482,4	1 424,6	1 907,0
Varianta č. 3	495,8	1 425,0	1 920,8

Zdroj: *Vlastní zpracování*

I při výše popsaném způsobu propočtu daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění vyšla jako nejvýhodnější varianta č. 2. Tentokrát vyšlo ve všech variantách přibližně stejné pojistné, rozdíly byly ve výši daně z příjmů, i když nevýznamné. Zvýšená daň z příjmů ve variantě č. 1 a č. 3 byla způsobena tím, že se poplatník dostal při jednorázovém zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek (v 1. roce, resp. v 9. roce) do základu daně z příjmů do povinnosti platit tzv. solidární zvýšení daně podle § 16a ZDP. Solidární zvýšení daně činí 7 % z rozdílu mezi základem daně z příjmu a osmačtyřicetinásobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Maximální vyměřovací základ pro toto pojištění činí pro r. 2017 1.355 tis. Kč.

Srovnáním tabulky 11 a tabulky 12 lze dojít k závěru, že ve všech variantách vyšla nižší daň z příjmů a pojistné celkem v případě rozdělení 50 %, resp. maximální výše upraveného hospodářského výsledku na spolupracující manželku. V případě rozdělení upraveného hospodářského výsledku na spolupracující manželku pouze v nízkém objemu se vedle solidárního zvýšení daně z příjmů u Podnikatele L projevilo u spolupracující manželky uplatnění minimálního zdravotního pojištění, když vypočtené zdravotní pojištění z vyměřovacího základu (upraveného výsledku hospodaření) bylo hluboko pod tímto minimem.

4.5.2 Finanční náročnost uplatňovaného způsobu zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů

Z tabulky 8 vyplývá, že při jednorázovém zahrnutí následně zdaňovaných pohledávek a zásob do základu daně z příjmů hned v r. 2017 by měl Podnikatel L zaplatit za tento rok celkovou daň z příjmů za sebe a za spolupracující manželku ve výši 208,6 tis. Kč a celkové pojistné na sociální a zdravotní pojištění ve výši 367,4 tis. Kč. To je mnohem více, než tomu bylo za rok 2016, kdy činila celková daň z příjmů 34,2 tis. Kč a celkové pojistné 91,1 tis. Kč. Podnikatel L a jeho manželka budou muset podat příznání k dani z příjmů a uhradit zvýšenou daň z příjmů za r. 2017 do 3. 4. 2018 (pokud jim nebude zpracovávat příznání daňový poradce). Přitom během roku 2017 neplatili žádné zálohy na tuto daň. Dále budou muset uhradit zvýšené sociální pojištění a zdravotní pojištění v květnu 2018. Přitom během roku 2017 platili na obě pojištění minimální měsíční zálohy (tj. za leden až prosinec 2017 zaplatí oba dohromady zálohy na sociální pojištění ve výši 49,5 tis. Kč a zálohy na zdravotní pojištění ve výši 45,7 tis. Kč). V r. 2018 budou muset platit pololetní zálohy na daň z příjmů, a to ve výši 40 % daně z příjmů za rok 2017 (tj. celkově za oba poplatníky 83,4 tis. Kč) do 15. 6. 2018 a ve stejné výši do 15. 12. 2018.

Od května 2018 do dubna 2019 budou platit obě OSVČ nové zvýšené měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění za měsíce duben 2018 až březen 2019 v celkové výši 30,6 tis. Kč. Uvedený přehled plateb týkajících se daně příjmů a sociálního a zdravotního pojištění za rok 2017 a záloh na daň z příjmů a záloh pojistného na sociální a zdravotní pojištění na rok 2018 avizuje problém ve financování těchto plateb. Vysoké zálohy placené v roce 2018 povedou k přeplatkům na dani i na pojistném, neboť za rok 2018 vyšla výrazně nižší daň z příjmů i pojistné. K jejich vrácení dojde ale až po podání příznání k dani z příjmů za rok 2018 v dubnu roku 2019 a po podání přehledů OSVČ o příjmech a výdajích za rok 2018 v květnu 2019.

Podobná situace nastane v roce 2026, pokud dojde k zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů v r. 2025.

4.5.3 Vysoký hospodářský výsledek

U podnikatelů, kteří vykazují hospodářské výsledky, resp. základy pro stanovení daně příjmů nad 1,35 mil. Kč, ovlivňují výši daně z příjmů a výši pojistného na sociální a zdravotní pojištění další faktory, a to solidární zvýšení daně z příjmů a maximální vyměřovací základ pro pojistné na sociální pojištění. Solidární zvýšení daně z příjmů se začíná projevovat u daně z příjmů počítané za rok 2017 při základu daně nad 1.355 tis. Kč. Maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění činí v r. 2017 rovněž 1.355 tis. Kč (což odpovídá upravenému výsledku hospodaření ve výši 2.710 tis. Kč) a z něj vyplývající maximální pojistné činí 395,7 tis. Kč. Pro prezentaci vlivu těchto faktorů byla zvolena situace, kdy hypotetický podnikatel bude mít v r. 2017 a v dalších letech výsledek hospodaření po úpravě dle § 5, § 23 a ostatních úpravách, ale před zahrnutím následně zdaňovaných zásob a pohledávek, ve výši 2.581 tis. Kč (Podnikatel L je od této výše hospodářského výsledku po úpravě dosti vzdálen). Předpokládá se, že hypotetický podnikatel nebude rozdělovat část hospodářského výsledku po úpravě na spolupracující osobu. Byly propočteny tři varianty dopadu zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek ve výši 1.162 tis. Kč, tzn. ve stejné výši, v jaké ji musí zahrnovat do základu daně z příjmů Podnikatel L. Propočtené varianty způsobu zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů jsou svým charakterem stejné jako varianty uvažované v předchozím textu.

Výsledky výpočtu daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění v jednotlivých variantách jsou uvedeny v tabulkách 13 a 14.

Tabulka 13: Daň z příjmů a pojistné - varianta č. 1 způsobu dodanění zásob a pohledávek, příklad s vysokým základem daně z příjmů I (v tis. Kč)

Položka	Rok								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Upravený výsledek hospodaření	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581
Dodanění zásob a pohledávek	1 162								
Výsledek hospodaření po všech úpravách dle ZDP	3 743	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581
Základ daně z příjmů	3 743	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581	2 581
Daň z příjmů dle § 16 ZDP	561,5	387,2	387,2	387,2	387,2	387,2	387,2	387,2	387,2
Solidární daň z příjmů	167,2	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8
Úhrn slev na dani z příjmů	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Daň z příjmů po uplatnění slev a daňového zvýhodnění	703,9	448,2	448,2	448,2	448,2	448,2	448,2	448,2	448,2
Sociální a zdravotní pojištění podnikatele	648,4	551,0	551,0	551,0	551,0	551,0	551,0	551,0	551,0

Zdroj: Vlastní zpracování

Při této variantě, kdy k zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek došlo hned v r. 2017 v plné výši, vyšla celková daň z příjmů za období 2017 až 2025 4.289,6 tis. Kč a celkové pojistné 5.056,4 tis. Kč. V r. 2017 vyšlo dvojnásobné solidární zvýšení daně z příjmů oproti následujícím rokům. V roce 2017 zafungovalo maximální pojistné na sociální pojištění. Pojistné stanovené standardním způsobem (50 % upraveného výsledku hospodaření, z toho 29,2 %) vyšlo o 151 tis. Kč vyšší, než činí maximální pojistné. V této variantě stejně jako v obou dalších variantách nebylo valorizováno maximální pojistné na sociální pojištění, ani hranice pro uplatnění solidárního navýšení daně z příjmů.

Přehled výše daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění v jednotlivých variantách zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů při východiskovém základu daně z příjmů ve výši 2.581 tis. Kč je uvedeno v tabulce 14.

Tabulka 14: Daň z příjmů a pojistné v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek, příklad s vysokým základem daně z příjmů I (v tis. Kč)

Varianta	Daň z příjmů	Pojistné na sociální a zdravotní pojištění	Daň a pojistné celkem
Varianta č. 1	4 289,5	5 056,4	9 345,9
Varianta č. 2	4 289,6	5 207,5	9 497,1
Varianta č. 3	4 289,2	5 058,2	9 347,4

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve variantě, kdy k zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek došlo rovnoměrně během období 2017 až 2025 (varianta č. 2), vyšla celková daň z příjmů za devítileté období 4.289,2 tis. Kč a celkové pojistné 5.207,5 tis. Kč. Během tohoto období nenastala situace, kdy by muselo být uplatněno maximální sociální pojištění. Fakticky celá hodnota následně dodaňovaných zásob a pohledávek byla postižena tímto pojištěním naplno.

Ve variantě, kdy k zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek došlo téměř v plné výši až v r. 2025 (varianta č. 3), vyšla celková daň z příjmů za období 2017 až 2025 4.289,2 tis. Kč a celkové pojistné 5.058,2 tis. Kč. V r. 2025 vyšlo dvojnásobné solidární zvýšení daně z příjmů oproti předcházejícím rokům. V roce 2025 zafungovalo maximální pojistné na sociální pojištění. Pojistné stanovené standardním způsobem vyšlo o 150 tis. Kč vyšší, než činí maximální pojistné.

Ve všech třech variantách vyšla fakticky stejná celková daň z příjmů. Způsob zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů nemá fakticky žádný dopad do celkové výše daně z příjmů poplatníka za dobu jejího zahrnování.

Ve variantě č. 1 a č. 3 vyšlo fakticky stejné celkové pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a na zdravotní pojištění. V těchto variantách bylo celkové pojistné citelně nižší než ve variantě č. 2. Důvodem je, že ve variantách č. 1 a č. 3 byl upravený výsledek hospodaření, který je východiskem pro stanovení základu daně z příjmů a vyměřovacím základem pro obě uvedené pojištění, v letech, kdy došlo k jednorázovému zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů, tak vysoký,

že zafungovalo maximální sociální pojištění a značná část hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek nebyla fakticky tímto pojištěním postižena.

Pokud by měl hypotetický podnikatel výsledek hospodaření po úpravě dle § 5, § 23 a ostatních úpravách, ale před zahrnutím následně zdaňovaných zásob a pohledávek, ve výši 2.711 tis. Kč, vyšla by celková daň z příjmů a celkové pojistné na sociální a zdravotní pojištění za devítileté období, jak uvádí tabulka 15.

Tabulka 15: Daň z příjmů a pojistné v jednotlivých variantách způsobu dodanění zásob a pohledávek, příklad s vysokým základem daně z příjmů II (v tis. Kč)

Varianta	Daň z příjmů	Pojistné na sociální a zdravotní pojištění	Daň a pojistné celkem
Varianta č. 1	4 547,0	5 286,7	9 833,7
Varianta č. 2	4 546,6	5 286,7	9 833,3
Varianta č. 3	4 546,6	5 287,0	9 833,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny varianty vyšly shodně. Upravený hospodářský výsledek ve výši 2.711 tis. Kč je tak velký, že ve všech variantách nebude celá hodnota následně zdaňovaných zásob a pohledávek postižena sociálním pojištěním díky záklopce maximálního sociálního pojištění.

5 Zhodnocení a doporučení

Mezi různými variantami zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů v souvislosti s přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví (v prvním roce po zahájení vedení účetnictví, rovnoměrně v průběhu zákonem tolerovaného devítiletého období nebo na konci devítiletého období) není rozdíl, pokud jde o celkovou nominální hodnotu daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění, pokud se upravený hospodářský výsledek, resp. základ daně z příjmu před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek nachází v příhodné, v praxi živnostníků obvyklé velikosti.

Rozdíly mezi jednotlivými variantami mohou nastávat při očekávaném nízkém upraveném výsledku hospodaření před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek, kdy zafunguje minimální sociální pojištění (v r. 2017 při vyměřovacím základu ve výši 169,4 tis. Kč) nebo minimální zdravotní pojištění (v r. 2017 při vyměřovacím základu ve výši 338,9 tis. Kč). Při rovnoměrném zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů může dojít k situaci, kdy minimálním pojistným (tj. pojistným, které obsahuje fakticky vyšší sazbu pojistného ve vztahu k matematicky vypočtenému vyměřovacímu základu pro stanovení pojistného, než činí standardní sazba) bude postižena celá hodnota následně zdaňovaných zásob a pohledávek nebo její podstatná část, zatímco při jednorázovém zahrnování (ať na začátku, či na konci devítiletého období) podstatná část hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek bude podléhat standardnímu způsobu výpočtu pojistného.

Rozdíly mezi jednotlivými variantami mohou nastávat při očekávaném vysokém upraveném výsledku hospodaření před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek, kdy zafunguje solidární zvýšení daně z příjmů (v r. 2017 při základu daně z příjmů ve výši 1.355 tis. Kč) a maximální sociální pojištění (v r. 2017 při vyměřovacím základu ve výši 2.710 tis. Kč). Při rovnoměrném zahrnování hodnoty zásob a pohledávek do základu daně z příjmu může dojít k situaci, kdy standardní sazbou pro výpočet pojistného na sociální pojištění (tj. vyšší sazbou ve vztahu k matematicky vypočtenému vyměřovacímu základu pro stanovení sociálního pojištění, než v sobě obsahuje maximální pojistné) bude postižena celá

hodnota následně zdaňovaných zásob a pohledávek nebo její podstatná část, zatímco při jednorázovém zahrnování (ať na začátku, či na konci devítiletého období) podstatná část hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek se pojistnému na sociální pojištění vyhne díky záklopce v podobě maximálního pojistného. Na druhé straně při rovnoměrném zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů může dojít k situaci, kdy celá hodnota následně zdaňovaných zásob a pohledávek, nebo její podstatná část, nebude postížena solidárním zvýšením daně z příjmů, zatímco při jednorázovém zahrnování podstatná část hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek bude podléhat solidárnímu zvýšení daně z příjmů. Pokud upravený výsledek hospodaření před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek bude vyšší než 2.710 tis. Kč, přestanou existovat mezi jednotlivými variantami jejich zahrnování do základu daně z příjmů rozdíly (celá hodnota následně zdaňovaných pohledávek a zásob se fakticky vyhne sociálnímu pojištění díky záklopce maximálního sociálního pojištění).

Vhodné rozdělování části upraveného hospodářského výsledku, resp. základu daně z příjmů na spolupracující osobu / osoby, může uměle navozovat situace, které se vyhýbají nebo naopak vystavují působení výše zmíněných faktorů.

Pro postupné zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů hovoří faktor finančního zvládnutí daňových důsledků přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Jednorázové zahrnutí bývá doprovázeno výrazně vyšší daňovou povinností i vyšším pojistným na sociální a zdravotní pojištění oproti minulým obdobím, navíc v následujícím roce po jednorázovém zahrnutí nastupuje povinnost platit zvýšené zálohy na daň z příjmů i na obě pojištění. To může někdy být nad finanční možnosti podnikatele.

Doporučení pro podnikatele L jsou následující:

1. Podnikatel L by neměl dobrovolně přecházet z daňové evidence na vedení účetnictví. Při rozsahu jeho činnosti, způsobu její realizace, počtu pracovníků, počtu obchodních partnerů apod. si může udržet přehled o ziskovosti své činnosti, o struktuře majetku a o závazcích i při kvalitně vedené daňové evidenci.

Podnikatel L se výší svých příjmů nachází hluboko pod hranicí pro povinný přechod na vedení účetnictví.

2. Pokud by se pro přechod na vedení účetnictví přece jenom rozhodl, měl by s ohledem na stávající úroveň rozdílu mezi zdanitelnými příjmy a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů a z něho odvozeného předpokládaného hospodářského výsledku a s ohledem na propočtenou hodnotu následně zdaňovaných zásob a pohledávek použít variantu č. 2, tj. postupné, rovnoměrné zahrnování hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů. Tato varianta nevytváří velký tlak na finanční prostředky nutné pro profinancování zvýšené daně z příjmů a obou pojistných a záloh na následující rok z nich se odvíjejících. Jednorázové zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek, která je více než dvojnásobná než rozdíl zdanitelných příjmů a výdajů vykázaných v daňovém přiznání Podnikatele L a jeho manželky za rok 2016, by nepochybně znamenalo problémy v jeho cash flow v roce následujícím po jednorázovém zahrnutí.

6 Závěr

Přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví by měl podnikatel věnovat zvýšenou pozornost, a to zejména v případě, kdy jeho majetek zahrnuje významný objem zásob a pohledávek a ve srovnání s nimi výrazně nižší objem závazků z obchodního styku a dalších závazků, jejichž úhrada by byla v daňové evidenci daňově uznatelným výdajem.

Ze zpracované analýzy a syntézy získaných výsledků vyplynulo, že mezi různými variantami zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů v souvislosti s přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví (v prvním roce po zahájení vedení účetnictví, nebo rovnoměrně v průběhu devíti let, nebo v devátém roce) není obecně rozdíl v celkové výši zaplacené daně z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Rozdíly mezi jednotlivými variantami mohou nastat při předpokládaném nízkém upraveném výsledku hospodaření před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek v důsledku uplatnění minimálního sociálního a zdravotního pojištění. V této situaci bude vycházet nevýhodně rovnoměrné zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů. Rozdíly mezi jednotlivými variantami mohou nastat rovněž při očekávaném vysokém upraveném výsledku hospodaření před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek, a to v důsledku solidárního zvýšení daně z příjmů a maximálního sociálního pojištění. Podle okolností může být někdy výhodnější varianta s jednorázovým zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek, někdy naopak varianta s postupným zahrnutím. Při předpokládaném vyšším upraveném výsledku hospodaření před zahrnutím hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek, než činí maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění, nebude mezi variantami zahrnutí následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů žádný rozdíl.

Jednorázové zahrnutí hodnoty následně zdaňovaných zásob a pohledávek do základu daně z příjmů bývá doprovázeno výrazně vyšší daňovou povinností i vyšším pojistným na sociální a zdravotní pojištění oproti minulým obdobím, navíc v následujícím roce po jednorázovém zahrnutí nastupuje povinnost platit

zvýšené zálohy na daň z příjmů i na obě pojištění. To může někdy být nad finanční možnosti podnikatele.

Podnikatel se může dostat do situace, že bude chtít uskutečnit přechod z daňové evidence na vedení účetnictví, aniž by byl k tomu donucen výší dosahovaných příjmů.

Obecně platí, že účetnictví je výrazně dokonalejší forma zachycování hospodářských operací než daňová evidence. Účetnictví poskytuje detailnější pohled na hospodaření firmy. Dává podnikateli podrobné informace pro řízení. Poskytuje informace i věřitelům, obchodním partnerům, investorům, případně jiným osobám (o majetkové situaci podnikatele, o zdrojích, za nichž byl majetek pořízen, o rentabilitě, likviditě a produktivitě práce). Poplatník, který vede účetnictví, má větší předpoklady pro získání externích zdrojů financování, jako jsou úvěry od bank a nebankovních finančních institucí či dotace na podnikatelské projekty.

7 Seznam použitých zdrojů

1. ČERMÁKOVÁ, Helena; STÁROVÁ, Marta; VALDER, Antonín, 2016. *Základy účetnictví*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 126 s. ISBN 978-80-213-2641-5.
2. DUŠEK, Jiří; SEDLÁČEK, Jaroslav, 2017. *Daňová evidence podnikatelů*. Praha: Grada Publishing, 141 s. ISBN 978-80-271-0424-6.
3. HAKALOVÁ, Jana; PŠENKOVÁ, Yveta, 2016. *Daňová evidence: teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 122 s. ISBN 978-80-7552-239-9.
4. SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv, 2017. *Podvojně účetnictví*. Praha: Grada Publishing, 182 s. ISBN 978-80-271-0423-9.
5. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.